

Najbližšie číslo
Tatranského dvojtyždenníka
vyjde 8. januára 2015

1954

Tatranský dvojtyždenník

Číslo: 25-26/XXV

Vyšlo: 17. decembra 2014

0,60 €

***Pokojné prežitie vianočných sviatkov
v kruhu najbližších a všetko dobré
v Novom roku 2015 vám želá***

***Redakcia
Tatranského dvojtyždenníka***

Foto: pet

Vianoce v Tatrách majú svoje osobité čaro, ako ich prežívajú chatári si prečítajte na stranách 8 a 9

Život v tatranských plesách neutícha ani počas zimných mesiacov, do jeho tajomstiev vás zavedie Pavol Kráľ na strane 20

Tatry nie sú len o kamzíkoch a sviščoch, stretnutia a zážitky s ich ďalšími zvieracími obyvateľmi priblížil Juraj Husovský na stranách 17 a 18

VIDELI SME

◆ Dnes popoludní sa v Obradnej miestnosti mestského úradu v Starom Smokovci stretnú obyvatelia Vysokých Tatier, aby si spoločne pripomenuli svoje krásne jubileá, ktoré dovŕšili v poslednom kvartáli tohto roka, čo je dôvod na zápis do pamätnej knihy mesta. Pozvánku od primátora mesta Jána Mokoša dostalo päťdesiatšesť oslávencov od Tatranskej Kotliny po Podbanské.

◆ Dnes popoludní v Hoteli Forton v Starej Lesnej by sa mala valným zhromaždením oživiť aj činnosť občianskeho združenia Pro Tatry združujúceho podtatranské a tatranské samosprávy Miestnej akčnej skupiny (MAS), ktorej súčasťou je aj mesto Vysoké Tatry.

◆ V nedeľu na Štrbskom Plese uvedú do života publikáciu venovanú histórii organizovania pretekov Tatranského pohára vo Vysokých Tatrách. Autormi sú traja dlhoroční činovníci Ladislav Harvan, Peter Chudý a Dušan Chalupka.

◆ Ak sa počasie umudrí a predsa len bude intenzívnejšie mrznúť, tak by sa mali aj počas tejto zimy upravovať štyri ľadové plochy, a to v Dolnom Smokovci, na sídlisku Sibír, v Tatranskej Lomnici a vo Vyšných Hágoch.

◆ Barmanská asociácia Slovenskej republiky si tento rok pripomínala dvadsiate výročie vzniku. Úspešné dve desaťročia, počas ktorých vychovali dvoch majstrov sveta a rovnaký počet vicemajstrov, oslávili v polovici decembra v Hoteli Granit Tatranské Zrubce.

◆ Vysoké Tatry sa v budúcom roku chystajú pripomenúť sa návštevníkom z Čiech. Koncom mája plánujú zavítať do Prahy s bohatým programom pre odbornú i širokú verejnosť, ktorý by navdihal našich západných susedov stráviť dovolenku pod tatranskými končiarimi.

◆ V noci z nedele na pondelok ste mohli vidieť na oblohe prelietavať meteoritický roj Gemínidov. Pozorovanie v Poprade však prekazila hustá hmľa, ale z Tatier bol výhľad na nočnú oblohu úžasný. Toto nebeské divadlo je možné pozorovať každoročne o takomto čase, nesmú však oblohu zakrývať mraky alebo hmľa. (ija)

POČULI SME

Od nedele platí nový grafikon

VYSOKÉ TATRY – Nový vlakový grafikon, ktorý platí od nedele, prináša zmeny aj na tratiach Tatranských elektrických železníc (TEŽ). Rovnako ako vlni aj teraz cestujúci musia rátať s posunmi v odchodoch spojov. „Zmeny sú len niekoľkominútové a súvisia so zmenami príchodov vlakov do Popradu a Štrby,“ potvrdila hovorkyňa Železničnej spoločnosti Slovensko (ZSSK) Jana Morháčová.

Podľa nového cestovného poriadku električky odchádzajú o osem minút neskôr, taktová doprava ostáva zachovaná, čiže vlaky vyrážajú zo staníc a zastávok v rovnaký čas v hodinových intervaloch, akurát pri ranných a posledných spojoch musia cestujúci rátať s niekoľkominútovými odchýlkami. Rozsah dopravy sa podľa Morháčovej nemení ani tento rok.

Dobrou správou pre cestujúcich je, že ZSSK zlepšila prestup medzi spojmi na hlavnom ťahu od Bratislavy a Košíc smerom do Vysokých Tatier. „Prestupné časy

na vlak do Tatier alebo z Tatier pri prestupe na rýchlik a IC vlaky sú v Poprade do 14 minút,“ upresnila Morháčová. Ako jediný nie je podľa ZSSK výhodný prestup pre cestujúcich z Tatier na IC vlak do Košíc, čo zdôvodnili menším dopytom. „Väčšina ľudí preferuje na cestu z Popradu do Košíc rýchlik, kde je vytvorený plynulý prestup,“ vysvetlila Morháčová.

Nový grafikon vyšiel v ústrety aj cestujúcim z Bratislavy do Popradu, ktorí železnice žiadali o prípoj hlavne z IC vlaku do Tatier, keďže električka podľa dote-

raz platného cestovného poriadku odchádzala tesne pred jeho príchodom. „Od polovice decembra majú cestujúci z Bratislavy do Popradu po príchode IC vlakov 14 minút na prestup a 7 minút na prestup z rýchlikov,“ konkretizovala zmeny hovorkyňa.

Celkovo nový grafikon priniesol posilnenie spojov vo vnútroštátnej i regionálnej doprave. V rámci Slovenska ZSSK pridala 105 nových vlakov, z toho len v Prešovskom kraji pribudlo deväť nových rýchlikov a 18 osobných vlakov, časť z nich bude brázdiť koľaje aj medzi Popradom, Kežmarkom a Starou Ľubovňou. Novinkou je aj najrýchlejšie spojenie českej metropoly s Košicami a zmeny, ktoré ZSSK ohlásila v IC vlakoch, kde okrem dvoch nových vlakových tried zaviedla aj nové služby a ceny. (pet)

Jazdí už aj Pendolino

PRAHA / POPRAD – Medzi Prahou a Košicami od polovice decembra pendluje už aj známy český rýchlovlak Pendolino. Jazdí každý deň, jednu zo svojich zastávok má aj pod Tatrami. „Jeho najväčšou výhodou je určite rýchlosť, napríklad medzi Prahou a Popradom sa cesta oproti

klasickému vlaku skrúti o viac ako hodinu,“ povedal riaditeľ obchodu osobnej dopravy Českých dráh (ČD) Jiří Jeřeta.

Z českej metropoly sa pod Tatry dostanete už za 6 hodín a 23 minút. Cena lístka sa pohybuje od 16 eur, oproti IC vlakom má však Pendolino výhodu – vzťahuje sa

naň sociálny balíček, ktorým slovenská vláda umožnila dôchodcom a študentom cestovať zdarma. Jedinou podmienkou je, že si musia kúpiť miestenku. Bonusom sú služby, ktoré vlak ponúka. „Okrem štandardného komfortu je to palubný portál, ktorý umožňuje aj premietanie filmov, počúvanie hudby, objednanie si jedla z bistro vozna priamo na miesto, kde sedíte,“ konkretizoval Jeřeta. Cestujúci sa môžu cez wifi pripojiť na internet, prečítať si elektronické knihy, zahrať si hry či sledovať trať očami rušňovodča prostredníctvom webkamery.

Ďalšie výhody čakajú cestujúcich v cieľi cesty – ČD spolu so Železničnou spoločnosťou Slovensko a ďalšími partnermi pripravili pre nich špeciálne balíčky, ktoré okrem spiatocného cestovného lístka zahŕňajú napríklad skipasy, vstupenky do aquaparku, výhodnejšie ubytovanie či bezplatné cestovanie miestnou dopravou. (pet)

V porovnaní s klasickým rýchlikom Pendolino skrúti cestu medzi českou metropolou a Popradom o viac ako hodinu. Foto: pet

Ski Museum obnovilo expozíciu

TATRANSKÁ LOMNICA – V týchto dňoch finišujú v Ski Museum v Tatranskej Lomnici na posledných úpravách, aby dva dni po Vianociach mohli otvoriť vynovenú expozíciu. Pre návštevníkov pripravili niekoľko novinek, doplnili zbierky a pokúsili sa príbeh tatranského športového života ešte viac zdynamizovať ako doposiaľ.

Na stene pribudne plazmová obrazovka, kde bude nonstop premietaný filmový zostrih z rôznych športových pretekov, ktoré sa v minulosti organizovali vo Vysokých Tatrách. „Za film by som sa

chcel poďakovať Vladovi Košťálovi, ktorý ho dal zdigitalizovať a upraviť na pätnásťminútovú filmovú slučku. V úvode je Tatranský pohár z roku 1950, sú tam behy pod Hotelom Morava, zjazd a slalom v Lom-

nickom sedle. Vtedy tam štartoval aj Vlado Krajňák a dokonca zjazd aj vyhral. Pretky išli po starej Brachelovej zjazdovke. Ďalej je tam Jarolímkov mostík, pretky bobsov v Tatranskej Lomnici z roku 1947, kde vyhrala domáca dvojica Černický – Suchánek,“ približuje majiteľ múzea Vlado Hubač.

Nové exponáty prinášajú aj ďalší obyvatelia Tatier. Napríklad sánky, na ktorých sedí figurína (pokračovanie na str. 5)

Poslanci i primátor zložili sľub

STARÝ SMOKOVEC – V pondelok popoludní v obradnej miestnosti mestského úradu zložili poslancský sľub noví poslanci mestského zastupiteľstva (MsZ) a staronový primátor mesta Vysoké Tatry. Všetci tak získali na najbližšie štyri roky mandát zastupovať záujmy obyvateľov tatranskej samosprávy.

Po slávnostnej časti však už nasledovalo aj prvé pracovné zasadnutie, na ktorom si poslanci odklepli fungovanie piatich poradných komisií. Komisiu finančnú, mestského majetku a stavebnej činnosti povedie Jozef Janiga. Komisia cestovného ruchu, medzinárodných vzťahov a životného prostredia bude pracovať pod vedením Gabriela Jamnického. Komisia školstva, kultúry, športu, zdravotníctva a sociálnych vecí bude pod krídlami Dariny Jatiovej a Komisia požiarnej ochrany pod vedením Pavla Schlaffera. Komisii na ochranu verejného záujmu bude šéfovať Alexander Gálffy.

Oproti predchádzajúcemu volebnému obdobiu sa MsZ vrátilo ku štyrom mestským výborom (MV), Smokovčania sa rozdelili. „Dávam poslancský návrh, aby sa MV Starý Smokovec nedelil. V minulosti, kedy bolo cez tridsať poslancov, malo opodstatnenie rozdeliť ich do dvoch výborov. Teraz, keď sa ustálil počet na desať poslancov pre celé mesto, bolo logickým vyústením ich spojenie,“ vysvetlil svoj návrh Róbert Gálffy. Poslanci využili aj prestávku, aby o tomto návrhu diskutovali, napokon ho však nepodporili.

Mestský parlament vybral so-

bášiach a taktiež delegoval svojich zástupcov do jednotlivých rád predškolských a školských zariadení, dozorných rád mestských spoločností Tatry-Teplo Tatranská Lomnica i VPS Vysoké Tatry, ďalej do Predstavenstva Združenia cestovného ruchu Vysoké Tatry a do Dozornej rady oblastnej organizácie cestovného ruchu Región Vysoké Tatry.

Plán kontrolnej činnosti na najbližších šesť mesiacov si dal odsúhlasiť aj hlavný kontrolór mesta František Mrázik. Pod drobnohľad sa dostanú školské zariadenia a Poliklinika v Novom Smokovci.

Podľa odklepnutého plánu zasadnutia MsZ by mali mať poslanci počas nasledujúceho roka desať rokovanií.

Pri návrhu na úpravu tohtoročného rozpočtu sa pozastavil poslanec Tomáš Tišťan: „Na čo budú využité finančné prostriedky, ktoré boli navyše vybrané za zber komunálneho odpadu ako sa plánovalo? Nebolo by možné ich využiť napríklad na osadenie ďalšej klieťky okolo kontajnerov na ochranu proti medvedom?“

Dôvod zmeny na tejto položke objasnila šéfa ekonomického oddelenia: „Podnikatelia môžu počas roka zmeniť množstvo odvezené-

ho odpadu, preto sa môže stať, že výber je vyšší ako bolo plánované, ale taktiež bude potrebné za túto službu aj zaplatiť,“ konštatovala Mária Fábryová. Väčší výber nie je o úspore, pretože viac sa bude musieť zaplatiť aj na skládke, kde tým pádom bolo umiestneného viac odpadu.

Róbert Gálffy navrhoval časť prostriedkov presunúť do údržby napríklad na účely namalovania strechy dolnosmokoveckej základnej školy. Poslanci napokon o všetkých troch úpravách hlasovali osve, no aj napriek tomu boli schválené tak, ako boli predložené na rokovanie. V prvom rade išlo o financie na údržbu komunikácií a chodníkov, ďalej o položku odpadového hospodárstva a posledná úprava sa týkala mestských policajtov a ich povinnosti plnených nad rámec.

Prvým nájomom, ktorý malo čerstvo ustanovené MsZ na odobrenie, bol pozemok pre účely skládky dreva v lokalite Eurocamp Tatranská Lomnica, ktorý prešiel verejnou ponukou. Alexander Gálffy sa zaujímal o to, či nový nájomca je ten istý ako doposiaľ a taktiež aká bola cena. Keďže momentálne nie je možné tento pozemok inak využiť, poslanci odklepli návrh zmluvy do decembra 2016.

V rámci diskusie sa hovorilo o neplatíoch, ktorých tatranská samospráva eviduje a o možnostiach, ako sa s touto problematikou vysporiadať. (ija)

Spod Tatier sa lieta už aj do Rigy

POPRAĐ/VYSOKÉ TATRY – Spod Tatier sa lieta nielen do Londýna, ale od soboty už aj do lotyšskej Rigy. Lietadlá národného prepravcu airBaltic by mali turistov z Pobaltia vozit' minimálne najbližšie tri roky, avšak zatiaľ iba počas zimnej sezóny.

„Linka bude spočiatku prevádzkovaná jedenkrát týždenne. Veríme, že si získa obľubu u cestujúcich a v ďalšom období dôjde k navýšeniu počtu rotácií. Budeme sa snažiť robiť všetko preto, aby počet prilietavajúcich z Pobaltia, Ruska a Škandinávie bol čo najvyšší,“ uviedla riaditeľka popradského letiska Ivana Herkelová. Očakáva, že pravidelné spojenie s pobaltskou metropolou prispeje nielen k rozvoju cestovného ruchu v regióne. „Pokiaľ sa naplnia očakávania a dôjde k rozšíreniu počtu liniek, vytvorí sa tým zaujímavé možnosti aj pre našu cestujúcu verejnosť, keďže v rezervačnom systéme spoločnosti airBaltic sa nachádza ďalších 56 destinácií,“ dodala Herkelová.

Nová pravidelná linka je podľa

štátneho tajomníka ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Františka Palka dobrou správou aj pre Slovensko, keďže Pobaltie a severské krajiny sú z pohľadu cestovného ruchu zaujímavé destinácie. „Nie náhodou k nám z Lotyšska za prvých šesť mesiacov tohto roka prišlo o vyše dvadsať percent turistov viac oproti rovnakému obdobiu v roku 2013, pokiaľ ide o návštevníkov z Litvy, medziročný nárast bol na úrovni zhruba päť percent,“ konštatoval Palko.

Podľa výkonnej riaditeľky oblastnej organizácie cestovného ruchu Región Vysoké Tatry práve severania by mohli byť náplastou na avizovaný pokles turistov z Ukrajiny a Ruska. „Po výpadku ukrajinskej klientely, sú pre nás aj

obyvatelia Lotyšska, Litvy a Estónska veľká výzva. Linku sme spolu s partnermi podporili aj finančne, čo tiež významne pomohlo k rozhodnutiu o sprevádzkovaní nového leteckého spojenia,“ vyjadrila sa Lenka Mafašová. V pobaltských krajinách už spustili aj marketingovú kampaň, od ktorej si sľubujú, že do Tatier priláka viac dovolenkárov. To, či bude úspešná, síce podľa slovenského veľvyslanca v Rige Petra Hatiaara ukáza až najbližšie mesiace, no zatiaľ to vraj vyzerá sľubne. „Mnohé lety sú už zabúkovévané,“ potvrdil Hatiar.

Ďalších návštevníkov by tatranským hotelom mali privieť aj chartrové lety z Moskvy, Kyjeva a Dnepropetrovska, prvý by mal na popradskom letisku zosadnúť 28. decembra. „Ich počet ešte stále nie je uzatvorený, ale zatiaľ by ich malo byť približne toľko ako minulú zimu,“ uzavrela Herkelová. (pet)

14 DNÍ PRIMÁTORA

Radnica má za sebou ďalšie kroky, ktoré majú viesť k legalizácii záhradkárskej osady vo Vysných Hágoch. Spolu s problémom, ktorý „zdedili“ záhradkári, chce doriešiť aj parkovanie pri bytových domoch a otázku garáží. Tie si podobne ako záhradky postavili obyvatelia bez povolení na pozemkoch v správe Štátnych lesov TANAPu. „Mesto už vytypovalo parcely, ktoré by sme mohli s nimi zameniť. Poslali sme im náš návrh, teraz je na nich, aby sa vyjadrili, či budú akceptovať zámenu,“ informoval primátor mesta Vysoké Tatry Ján Mokoš.

Minulú stredu zasadalo v Starom Smokovci Predsedníctvo Asociácie horských sídel Slovenska (AHSS). „Vyhodnotili sme plnenie uznesení. Jednou z úloh, ktoré sme v posledných mesiacoch riešili, bola aj spolupráca s Občianskym združením Matej Korvin, ktoré sa zaoberá problematikou pohybu medveďa hnedého. Musím povedať, že majú zozbierané zaujímavé údaje pre oblasť celého Slovenska, takže nájdeme sa tam aj my. Takisto sa naštartovala aj spolupráca so Štátnou ochranou prírody SR z hľadiska pripravovanej novely zákona o ochrane prírody a krajiny. Myslím si, že je dôležité, aby sa k strategickým dokumentom vyjadrovali starostovia a primátori, ktorí vnímajú denné potreby, prosby a požiadavky občanov. Jednou z tém bola aj príprava Valného zhromaždenia AHSS, ktoré by malo byť predbežne v marci vo Vysokých Tatrách, ale nebránime sa tomu, keby ho chcelo zabezpečiť iné horské sídlo. Keďže účasť na zhromaždeniach „pokrivkava“, hovorili sme aj o ďalších námetoch, ktorými by sme sa mohli zaoberať. Aj naďalej však považujeme za prioritu obhájiť postavenie horských sídel a koeficient nadmorskej výšky, ktorý sa premieta do vzorca na výpočet podielových daní,“ zhrnul primátor Mokoš, ktorý je zároveň predsedom AHSS.

Schválenie rozpočtu a projektu, na základe ktorého sa môžu organizácie cestovného ruchu uchádzať o príspevok od štátu, bolo hlavným bodom minulotýždňového zasadania Valného zhromaždenia Krajinskej organizácie cestovného ruchu (KOCR) Severovýchod Slovenska. „Pokračujeme v delení prostriedkov rovnakým kľúčom ako vlani. Podarilo sa nám presadiť našu pripomienku, aby najväčší veľtrh cestovného ruchu na Slovensku ITF Slovakiatour bol financovaný z dotácie KOCR, čím sme dosiahli, že ostatným členom ostalo viac peňazí pre svoje aktivity. Takisto sme sa dohodli a aj sme to odsúhlasili, že z príspevku pôjde časť prostriedkov na pokrytie nákladov v súvislosti s posilnením električiek a ozubnicovej železnice v letnom období,“ uviedol Mokoš, ktorý je predsedom Predstavenstva oblastnej organizácie cestovného ruchu Región Vysoké Tatry. (pet)

Prvá cesta popradského primátora viedla do Vysokých Tatier

STARÝ SMOKOVEC – Nový primátor mesta Poprad Jozef Švaerko aj s viceprimátorom Igorom Wzošom prišli minulý piatok do Vysokých Tatier na prvú oficiálnu návštevu. Na Mestskom úrade v Starom Smokovci ich privítal primátor mesta Vysoké Tatry Ján Mokoš. Nešlo len o zdvorilostnú návštevu, ale prebehli už aj prvé pracovné rokovania.

„Toto je moja prvá pracovná cesta do susednej samosprávy a odôvodnil som to aj tým, že Tatry beriem ako môjho najbližšieho spo-

jenca, najmä čo sa týka cestovného ruchu. Našli sme pomerne široký záber problémov, do ktorých by sme sa mohli pustiť spoločne, či už je to spolupráca v rámci aktivít miestnej akčnej skupiny (MAS) ako verejnosúkromného partnerstva, realizácia projektov cyklotrás a cyklochodníkov, športových aktivít, na ktoré sú tu vytvorené dobré podmienky a podobne,“ zhrnul v krátkosti primátor Popradu a ako uviedol, viac sa plánujú angažovať aj v rámci oblastnej organizácie cestovného ruchu Región Vysoké Tatry: „Som primátorom síce len pár dní, ale cestovným ruchom sa zaoberám už niekoľko rokov. Riešil som ho aj ako poslanec popradského zastupiteľstva a myslím si, že z našej strany tento potenciál bol málo využitý, preto chceme vstúpiť do rokovaní a navý-

šiť nielen finančný podiel Popradu v tejto organizácii, ale plánujeme sa aj aktívne podieľať na kultúrnych, spoločenských a športových akciách.“

Ústretovosť predstaviteľov mesta Poprad pozitívne prijal aj primátor Vysokých Tatier a takticky podčiarkol historické väzby i bytostnú previazanosť oboch samospráv. „Nevieme si predstaviť Tatry bez Popradu a zasa naopak. Sú tu prírodné danosti, tradícia dopravných tepien, spája nás železnica, letisko i diaľnica, napokon nie náhodou sa hovorí, že Poprad je bránou do Vysokých Tatier a my plánujeme pokračovať v tom, čo začali už dávno naši predchodcovia. V najbližšom čase nás čaká naštartovanie aktivít pri opätovnom oživení MAS-ky ProTatry,“ prezradil Ján Mokoš. (ija)

Foto: ija

Prvé oficiálne rokovanie primátorov Popradu a Vysokých Tatier.

Plánujú vyhlásiť Rok Vysokých Tatier

VYSOKÉ TATRY - V nasledujúcom roku si pripomenieme niekoľko zaujímavých výročí, ktoré formovali dianie vo Vysokých Tatrách a bez ostychu môžeme povedať, že majú hodnotu aj v európskom meradle. Rok Vysokých Tatier plánujú vyhlásiť na Rainerovej chate 6. januára na Troch kráľov, kedy sa tam organizuje prvé z množstva tatranských podujatí.

„V tomto regióne sa organizuje veľa podujatí, čiže Rok Vysokých Tatier je skôr idea ako súbor obrovských akcií. Tie, ktoré sú primárne zaradené do tohto projektu, majú však svoje historické pozadie,“ vysvetľuje dôvody otec myšlienky Mikuláš Argalács, ktorý pred dvoma rokmi obdobne spopularizoval

aj život a dielo Johanna Georga Rainera, keď spolu s Petrom Petrasom organizovali podujatia pod hlavičkou Rainerov rok.

Nasledujúci rok, končiaci sa päťkou, nám priniesie niekoľko mílnikov, ktoré v širšom kontexte neboli zatiaľ docenené. V prvom rade je to 450. výročie organizo-

vaného turistického výletu z Kežmarku k Zelenému plesu, ktorého sa zúčastnila hradná pani Beata Laska. Ten je bol osudný, pretože ju napokon stál slobodu. „Málokto stredisko cestovného ruchu sa môže takýmto dátumom pochváliť a myslím si, že by sme takúto cestu v dobovom prevedení mohli zopakovať,“ prezradil jeden z plánov Argalács.

Ďalším zaujímavým dátumom je rok 1615, kedy Daniel Fröhlich vystúpil aj s dvoma priateľmi na jeden z tatranských vrcholov, buď na Kežmarský alebo Lomnický štít, o tom, ktorý z nich to bol, sa stále

vedú diskusie. V nasledujúcom roku si však pripomenieme aj 120 rokov od napojenia Tatier na železničný systém, kedy po prvýkrát prišiel vlak z Popradu do Tatranskej Lomnice cez Studený potok.

Pred 105 rokmi prišiel do Tatier prvý automobil a pred 90 rokmi vznikol Krakovský protokol, v ktorom sa po prvý raz predstavili myšlienky vytvorenia prírodného parku v Tatrách.

Posledným do zbierky výročí patria Medzinárodné lyžiarske preteky FIS z roku 1935, ktoré boli neoficiálnymi majstrovstvami sveta.

Na organizovaní jednotlivých podujatí by sa mali spolupodieľať dve oblastné organizácie cestovného ruchu (OOCR) pôsobiace v tatransko-podtatranskom regióne, a to Vysoké Tatry Podhorie a Región Vysoké Tatry. „Cieľom tohto seriálu podujatí je spájať vrcholy s podhorím, spájať minulosť so súčasnosťou a spájať návštevníkov s domácim obyvateľstvom,“ konštatoval Argalács.

Participáciu na podujatí potvrdil aj Peter Duda: „Plánujeme vytvoriť jeden organizačný tím, ktorý presne rozdelí úlohy ku každému podujatiu. Spolupráca by mala fungovať na rôznych úrovniach, či už sú to finančné i ľudské zdroje, ale aj kapacity technického rázu,“ povedal predseda OOCR Vysoké Tatry Podhorie a pripomenul aj fakt, že obe organizácie majú podpísané memorandum o spolupráci: „Participovali sme už na prevádzkovaní skibusu, ale aj rôznych marketingových podujatiach, ako sú napríklad propagačné materiály. Doposiaľ to boli aktivity, ktoré nebolo až tak vidno, toto by už malo byť hmatateľnejšie.“ (ija)

Seniorov trápia dôchodky, pôžičky i šmejdi

POPRADE/VYSOKÉ TATRY – O rady Senior Ombudsmana je medzi dôchodcami záujem. Za jediný mesiac od otvorenia poradenského centra pod Tatrami ich požiadala o pomoc viac ako stovka. Hoci je projekt zameraný najmä na región Prešovského samosprávneho kraja, jeho služby už stihli využiť aj seniori z ďalších kútov Slovenska, či už Trebišova, Stropkova, Košíc, Levíc, Komárna a dokonca i Bratislavy.

Podľa slov Michala Fábera zo Spoločnosti ochrany spotrebiteľov (S.O.S.) Poprad, ktorá projekt spustila koncom októbra vo svojich priestoroch, je rozsah problémov seniorov skutočne veľmi široký. „Obracajú sa na nás s podnetmi z oblasti patientských práv, často kvôli priznávaniu invalidných dôchodkov vo vzťahu k zdravotnému stavu. Seniori, ktorí pracovali v zahraničí, majú často problémy s priznávaním dôchodkov v susedných krajinách. Stále sa objavujú požiadavky na možnosti uplatnenia reklamácií u podomových predajcov. Problematické sú pre starších ľudí aj pôžičky. Pýtajú sa na možnosti predčasného splatenia úverov, odstúpenie

od úverových zmlúv z titulu neprijateľných podmienok či neoprávnené exekúcie poskytovateľov služieb prostredníctvom vymáhačských spoločností. Viacerí potrebovali pomoc s formuláciou o upovedomení o možnom spáchaní podvodu, s vymáhaním dlhu dodávateľmi energií, so zistením stavu vecí u orgánov súdov či štátu,“ vyratúva Fáber.

Seniori na Slovensku podľa neho zápasia s nízkou vymožitelnosťou práva. „Často im nevrátia kúpnu cenu tovaru, nevedia, čo znamená obsah znaleckého posúdenia oprávnených osôb, nerozoznávajú agresívne praktiky. Nepoznajú právomoci orgánov dozoru či orgánov činných v trestnom konaní. Veľmi

často pre nich zisťujeme kontakty na orgány štátu, zabezpečujeme vydávanie potvrdení poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, či spolu s nimi pátrame po dôvodoch diferencovaných platieb,“ dodáva Fáber, ktorý zastáva funkciu Senior Ombudsmana.

Za krátky čas, ktorý ubehol od spustenia projektu, už stihli kompetentných upozorniť na zlý právny stav napríklad v prípade opatrovateľských služieb či nastavenia cenových ukazovateľov v zariadeniach zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Podnety vybavujú priebežne, podľa svojich časových a fyzických možností. „Niektoré špecifické podania po dôkladnej analýze zvažujeme zaradiť do legislatívneho procesu,“ uzatvára Fáber.

Pomoc pre seniorov je zadarmo, obrátiť sa na Senior Ombudsmana môžu aj telefonicky na bezplatnom čísle 0800 222 285 či webstránky www.seniorombudsman.sk. (pet)

Ski Museum obnovilo expozíciu

(dokončenie zo str. 2)

dievčatka podaroval pán Emil Uhrin, pán Miroslav Modla doniesol detskú korčuľu, ktorá si vo vitríne venovanej korčuľovaniu našla miesto a starý kompas z roku 1905 „zapasoval“ do expozície popisujúcej výzbroj cisársko-kráľovskej armády Rakúsko-Uhorskej monarchie. „Kompas patril pradedovi mojej manželky. Všetko sme sa snažili naaranžovať tak, aby to zodpovedalo vierohodne dobe. Staré kufre, dobové bedničky - aj takto prichádzali kedysi ľudia do Tatier na rekreáciu,“ vysvetľuje Hubač.

Zamerané na detského návštevníka: Pozornosť detí najviac púta Gertrúdina chata a dobovo odeté figuríny. Najčastejšou otázkou najmladších návštevníkov je, prečo v naaranžovanej chate nie je posteľ. „Vyhoveli sme požiadavke a dnes je tam už aj posteľ, taktiež je tam dobové umývadlo, ktoré nám zasa podarovala pani Jarmila Kulangová. Zvyšili sme počet figurín, pretože som si všimla, že keď prišli deti a školské výlety, upúťali ich najmä ony. Aj preto nám pribudli ďalšie štyri figuríny. Keď som ich obliekla do dobových šiat, zistila som, že na najbližšiu akciu nostalgických lyžiariov si nebudeme mať ja ani naše deti čo obliecť. Najmä

pre deti je pomerne náročné zohnať dobové kostýmy,“ hovorí s úsmevom na tvári Martina Hubačová, ktorá dbá o to, aby móda zašlých liet zodpovedala aj športovému vybaveniu.

Figurínam vdýchli život tuningom: Lacné báby, ktoré poznáme z obchodov, rozložia a vytvoria im pohyblivý členok, koleno či bedrový kĺb, len aby ich mohli položiť a prispôbiť športovému náčinu, ktorého sú súčasťou. „Obliecť figuríny je dosť komplikované, niekedy urobíme tri za deň a človek má dosť, pretože to musí všetko sedieť. Napríklad, keď sme ich posadili do bobov, prišli sme na to, že nemajú zadky, tak sme ich nanovo vyzliekli a museli sme im ich vyprerovať,“ konštatuje spolujateľka múzea. Tak si návštevníci budú môcť pozrieť skokana letiaceho na lyžiach, detských sánkarov, bobistov, horolezca i celú rodinku na vychádzke.

Časť expozície venovali Karolovi Brukovi: Keďže je to osobnosť, ktorá sa významne zapísala do histórie tatranského športu a navyše je to pradedo momentálne nášho najlepšieho lyžiara Adama Žampu, prepojili tak minulosť so súčasnosťou. „Okrem stručného slovensko-anglického opisu sme

dali na tabuľku aj časť rozhovoru, ktorý v roku 1957 uverejnil časopis Štart. Bolo to síce už po jeho aktívnej kariére, ale je možné si z neho vytvoriť obraz, aký Bruk bol, a to nielen po tej aktívnej športovej stránke, ale aj ako človek. Článok v časopise bude aj vo vitríne, ale to by nebolo čitateľné, preto sme časť z neho dali na tabuľu. Tomáš Žampa nám podaroval trofeje, máme aj

fotografie. Bruk síce nikdy trénera nemal, ale budúcim nádejným športovcom rád pomáhal a trénoval ich,“ odôvodnila rozhodnutie Hubačová.

Aj keď kompletná expozícia múzea mapuje tatranský šport a jeho osobnosti do roku 1945, občas v kontexte informácie sa návštevník dozvedá aj niečo z diania začiatku päťdesiatych rokov. „Histó-

riu po roku 1945 sme ešte nesppracovali, potrebovali by sme viac priestoru, aby sme mohli obsiahnuť päťdesiate roky, kedy pôsobili bratia Krajňákovci, Poljak, Krasula či Šoltýsovc,“ povzdychol si na záver Hubač.

Múzeum je otvorené denne od deviatej do osemnástej hodiny a čoskoro osloví záujemcov aj informáciami na internete prostredníctvom webovej stránky www.skimuseum.eu. (ija)

Pozornosť detí najviac púta Gertrúdina chata a dobovo odeté figuríny, ktoré im zrejme najviac približujú ako vtedy ľudia žili. Foto: ija

Región Vysoké Tatry

Mesto Vysoké Tatry

vás pozývajú na III. ročník benefičného koncertu

VIANOČNÝ KONCERT EXCLUSIVE

TATRANSKÉ VIANOCE

Hviezdy hudobného neba

Leona Macháľková

Vladimír Hron

Mirka Partlová

Katka Koščová

v utorok 30.12.2014 o 19:00 h v Grandhoteli Bellevue Horný Smokovec

Predpredaj vstupeniek: Tatranské informačné kancelárie Starý Smokovec, Tatranská Lomnica a Mestské informačné centrum Poprad • vstupné 10 €

Celý výťažok z koncertu je určený pre detské oddelenie Nemocnice v Poprade a Spišskú katolícku charitu vo Vysokých Tatrách

Kliknite na...

V minulom roku pred Vianocami mi bola v mailovej pošte doručená zaujímavá prezentácia. Kolovala dosť dlho. Možno ju poznáte, možno ste ju „obdržali“. A možno aj poslali ďalej. Možno ani nie, lebo sa vám zdala príliš sladká a gýčová. Kliknite na stromček! Po spustení prezentácie sa celý rozsvieti. Všetky ozdoby na ňom sa postupne rozlgiocú. Je to niečo pre oči. Hra farieb s „veľmi sladkou“ príchutou. Tak trochu aj hra s našimi citmi. K svetským Vianociam to tak trochu možno aj patrí. Ale k pravým Vianociam patrí predovšetkým pravá zvesť. Prezentácia so stromčekom je nedostačujúca. V týchto dňoch je tu však opätovne pozvanie kliknúť aj na niečo iné. Je tu vážne pozvanie odkryť pointu Vianoc. Ku kresťanským Vianociam potrebujeme predovšetkým biblické poslôstvo.

Začiatkom 20. storočia objavili na hrade Wawel v Krakove pôvodnú rotundu pochádzajúcu ešte z 10. storočia. Vyvolalo to značný ohlas. Pôvodne slúžila ako kaplnka. Počas storočí sa na hrade búralo a stavalo. Pôvodná kaplnka zostala hlboko pod nánosmi. Predpokladá sa, že aj v Jeruzaleme tie pôvodne ulice a miesta, kde chodil aj náš Spasiteľ Pán Ježiš Kristus sú o 10 až 15 metrov pod úrovňou tých terajších. Veď celé mesto bolo zborené a zrúcané v roku 70, čo si pripomíname v desiatu nedelu po sv. Trojici. A potom sa stavalo. Tak je to aj s týmito sviatkami. Vianoce a ich pravý význam je pod komerčným nánosom dneška. Je badateľné, že z roka na rok sa to stupňuje. Ich pravé a nefalšované poslôstvo je ale kdesi hlbšie. Je potrebné sa k nemu „prekopat“. Tak, ako aj ku poslôstvu Veľkej noci a Svätodušných sviat-

kov. Nánosy stáročí urobili svoje. V dnešnom modernom storočí je potrebné vlastne byť aj „duchovným archeológom“ s dobrým náčiním. Vyžaduje to trochu námahy, úsilia a sebadisciplíny. Nezostať iba na povrchu. Neprispôbiť sa väčšine vo svojom okolí. Od Marka Twaina pochádza vážna myšlienka, že ak sme na strane väčšiny, mali by sme sa zastaviť a pouvažovať. Pozvanie adventu a Vianoc je ist hlbšie a tam nájsť pravé poslôstvo všetkých sviatkov, aj tých, ktoré budeme sviťť najbližšie. Pozvanie týchto sviatočných dní je „ísť aj proti prúdu!“ Pred 25-timi rokmi k nám prišla vytúžená sloboda. Doba sa síce zmenila, ale poslôstvo zostáva to isté. Podstata sa nezmenila. Len je zavalená bahnom najmä posledného storočia. Tak podme spoločne „prekopat“ sa hlbšie. Môžeme začať aj teraz hneď.

Existuje veľmi známa veta, ktorá nás pozýva do hĺbok Vianoc: „Slovo sa stalo telom“ /J 1,14/. To je tá najkrajšia Božia stránka, aká kedy bola napísaná. To je tajomstvo Vianoc. Tomáš Halík k tejto vete podáva takýto stručný komentár: „To je pôvodný duch Vianoc. Nespočíva v rovine slov „mať a užívať“, ale „byť a stávať sa“. Slovo sa stalo telom. Táto veta obsahuje kresťanský zmysel Vianoc.“ Je tu vážne pozvanie kliknúť na podstatu. Čo tam môžeme nájsť? Hneď to nasledovné.

Boh si na prvé Vianoce zvolil malost. On, ktorý je tak veľký, že ho nebesá nebies nemôžu obsiahnuť /2 Kron 6,18/ prišiel v bezbrannom dieťati. Pán Boh sa vedome a cieleno obmedzil. Zvolenie si malosti je pre Pána Boha tak charakteristické. Proti miere ľudskej dôležitosti a povýšenosti prezentuje Boh mieru svojej lásky. Boh sa robí zámerne malým, aby aj dnešnému nafúkanému a pýš-

nému človeku ukázal tú správnu cestu. Tak o tom píše apoštol Pavel: „...bohatý schudobnel pre vás.“ /2 K 8,9a/. Za touto malostou cítime Božiu veľkosť. Slovo stalo sa telom. Na Pána Bohu je fascinujúce, že sa „nebál“ stať sa malým, lebo vedel, že láska stačí. To je podstata Vianoc! Pán Boh sa však obmedzil ešte oveľa skôr, ako na prvé Vianoce. Po stvorení sveta sa „stiahol“ a ponechal veľkú časť slobody človeku. Dnes hneď nezasaňuje, keď sa nedeje Jeho svätá vôľa. Mnohí to považujú za dôkaz Jeho neexistencie. V tomto mám pre seba asi také vysvetlenie: „Aj učiteľ sa stiahol a nechá žiaka absolvovať test tak, ako žiak sám uváži.“ Aj milujúci rodičia sa v mnohom obmedzujú kvôli svojim deťom. Manželia si tiež nedovolia čokoľvek, ale len to, čo je obom ku prospechu. V mene svojej lásky sa veľmi radi obmedzujú všetci tí, ale aj mnohí ďalší. A to je pravá podstata Vianoc, Boh sa vedome obmedzil. V mene lásky je to priam nevyhnutné. A pre skutočnú lásku to nie je až také ťažké. To je vzorec Božieho správania. Tak sme sa to učili v škole, že podľa vzorcov sa predsa všetko vypočítava. Vzorec všetkých vzorcov. Ten Boží! Na Vianoce sa môžeme obmedziť. Nemusíme mať všetko. To, čo má „väčšina“. Nemusíme mať Vianoce „na dlh“. Vianoce sú vlastne zadarmo, sú darom Božej lásky! Láska naozaj na všetko stačí. Viac netreba. Človeku 21. storočia sa ale takmer všetko máli. Chce vždy viac a viac. Média opakovane prinášajú informácie, že bohatí bohatnú a chudobní sa stávajú chudobnejšími. Neobmedzený rast je ale podstatou rakoviny! Nemá túto diagnózu aj dnešný svet? Posledné udalosti poukázali na tento „malígný proces“ aj v našej krajine pod Tatrami.

V roku 2009 Bratislavu navštívil jordánsky kráľ Abdulláh II. Je to „malý človeček“ na vysokom poste. Spolu so svojou manželkou Raniou a jeho rodinou sa tešia doma veľkej popularite. Pri návšteve Jordánska pred viac ako piatimi rokmi som sa s tým pomerne často stretával. Možno aj kvôli tomu, že sa rád prezlieka za obyčajných ľudí, dokonca zóbrákov a bezdomovcov. U kráľov to nebýva časté. Vedome sa znižuje z tej výšky, v ktorej si žije ako kráľ. Zo svojho pomyselného kráľovského stolca veľmi rád „zostúpi“. Chce zistiť, ako žijú tí najbiednejší a najchudobnejší. Z nadštandardu do skutočnej biedy a chudoby, ktorej je v Jordánsku nemálo. Zámer je jasný, z luxusu paláca do mnohej biedy. Kráľ všetkých kráľov sa stal človekom. Neprezliekol sa za človeka. Ozajstným človekom sa stal. Z lásky. Stal sa maličkým. Opustil „nebeský luxus a skvelý apartmán“ a prišiel na svet v priestore, ktorý slúžil úžitkovým zvieratám. Klikni srdcom na túto lásku. Pohliadni na ten maličký „Boží uzlíček“. To všetko pre Teba. To všetko kvôli Tebe. Ježiš Kristus sa vedome oddáva umenšeniu. Na tejto zemi bude žiť 33 rokov obmedzený život. Na jeho konci sa nechá nespravodlivo zbaviť života. Pretože sa vedome ponížil, Boh ho nadmieru povýšil, píše opäť apoštol Pavel v inom liste /F 2,5-11/. A tu je to pokračovanie myšlienky apoštola Pavla: „...aby ste vy zbohatli jeho chudobou.“ /2 K 8,9b/. A jeho chudoba stačí na naše bohatstvo. Klikni na srdce, na podstatu. Nerozsvieti sa ti sladký stromček, ale „rozsvieti“ sa ti v srdci. Ak budeš hľadať Pána Boha celým svojím srdcom, tak ho určite aj nájdeš. V jednej svojej kázni to povedal aj Ján Grešo: „Kto hľadá Pána Boha pre neho samého, kto túži po jeho blízkosti, ten bude prekvapený, akým bohatstvom darov ho Pán Boh obype.“ Ak to množstvo darov vo svojom živote nevidíme, tak niečo nie je v poriadku. Na vine nie je Boh, ktorého často usádzame na „lavicu obžalovaných.“ Porucha bude asi najskôr „v našom prijímači!“ Tak kliknime na srdce. Mocou Duha Svätého. A „rozsvieti“ sa nám. A objavme to množstvo darov, ktorými sme obsypaní v každom novom dni. Po kliknutí na srdce sa ono môže ozaj otvoriť. Zhladneme skvelú prezentáciu, ktorá nám možno dlho unikala. Len kliknúť. A otvoriť. Radosť otvoriť. To nie je reklamný spot, ale pozvanie otvoriť sa láske. Ak niečoho viac, tak rozhodne lásky /ES 496/. To „kliknutie“ nás paradoxne privedie síce do „menšinového“ sveta, ale sveta plnosti a radosti, v ktorom môžeme žiť už naplno. Tu a teraz.

Pavel Kušnír,
evanjelický farár

Predvianočné duchovné zamyslenie

„Veď ja poznám zámer, ktorý mám s vami – hovorí Pán. Sú to myšlienky pokoja a nie súženia, dám vám budúcnosť a nádej. Keď budete volať ku mne, keď prídete a budete sa ku mne modliť, vyslyším vás. Budete ma hľadať a nájdete ma, ak ma budete hľadať celým svojim srdcom, dám sa vám nájsť – hovorí Pán.“ (Jer 29, 11-14)

Pravda je taká, že Boh nás hľadá viac, ako my jeho. „Ježiš povedal svojim učeníkom: „Čo myslíte? Keby mal niekto sto oviec a jedna z nich by zabúdila, nenechá tých deväťdesiatdeväť na vrchoch a nepôjde hľadať tú, čo zabúdila? A keď sa mu ju podarí nájsť, veru, hovorím vám, bude mať z nej väčšiu radosť, ako z tých deväťdesiatich deviatich, čo nezabúdili. Tak ani váš

Otec, ktorý je na nebesiach, nechce, aby zahynul čo len jediný z týchto maličkých.“ (Mt 18,12-14)

Vianoce sú krásne v tom, že tradície kresťanstva a našich otcov nás viac ako inokedy nastavujú na to, aby sme boli otvorení pre Božie hľadanie. Po hektike predvianočných dní sme v kruhu rodiny a tichu svätej noci viac otvorení pre poslôstvo, s ktorým Boh prišiel k človeku, aby obnovil poriadok sveta, aby nanovo odhalil svoju tvár. Toto Božie poslôstvo, táto Božia radostná zvesť znie: „Milujem ťa! Takého, aký si, aj s tvojimi chybami, takého som ťa stvoril a takého ťa zachránim, len mi dôveruj!“

V Ježišovi Boh sa skláňa k zemi, aby prekonal tragédiu prvotného hriechu a privedol človeka naspäť k sebe. V odpovedi na túto Božiu

lásku nachádzame zmysel a nádej vlastnej existencie. S každým z nás má Boh svoj plán. Ponuka lásky je výzvou k odpovedi. Boh však nie je tyran, ani nenástojí. Trpezlivo čaká, kto vo vlastnej slobode pochopí a vykročí. Ako otec, ktorý s bolesťou a strachom čaká na návrat svojho syna hľadajúceho svoje šťastie vo svete.

Chcem vám všetkým, čitateľom Tatranského dvojtyždenníka, popriať schopnosť počas týchto dní otvoriť svoje srdce pre to, čo nás presahuje, schopnosť spoznať pravdu o sebe a odpovedať na výzvu Boha. Stať sa tým, kým nás stvoril. Božím človekom – človekom, ktorý bol stvorený z lásky a pre lásku.

Róbert Tokár,
rímsko-katolícky farár

Snehuliaci z papiera zobia nejednu tatranskú domácnosť

Ludia majú všakovaké koničky a kratochvíle, ktoré im prinášajú radosť, niektoré majú sezónny charakter, iné sú celoročné. U žien sú to väčšinou ručné práce, ako je štrikovanie, háčkovanie či vyšívanie. Neuverili by ste však, čím sa zabáva pani Anna Pavlovová z Tatranských Matliarov, pletie z papiera úžitkové i okrasné predmety. Zdá sa vám, že sa to nedá? Omyl, ak to niekto vie, je to pekná práca, ktorá neostane bez povšimnutia, napríklad teraz sú „v kurze“ jej pletení snehuliaci. Pred sviatkami ich urobila už dvadsať a okrem toho stihla uplietť vianočné stromčeky, anjelov a kadečo iné. „S pletením z papiera som začala zhruba pred dvoma rokmi. Keď som odišla na dôchodok, pomáhala som dcéram s výchovou vnúčat, tie však odrástli a ja som zrazu mala veľa času. Keďže nie som typ, ktorý bude zaháľat, stále musím niečo robiť, a tak som hľadala, čím by som sa zabavila. Jedného dňa mi dcéra zavola, že na internete mi chce niečo ukázať a mňa to tak chytilo, že teraz tomu venujem značnú časť dňa. Robí mi to veľkú radosť a doslova popletený mám už celý dom, rodinu i priateľov,“ hovorí o svojom koničku Tatranka, ktorá síce väčšinu života pracovala ako kúpeľná sestra vo Vojenskej zotavovni v Tatranských Matliaroch, ale vyučila sa za pletiariku. Do Vysokých Tatier prišli s manželom a rodinou za prácou od Levíc. Ako

to poznáme z domu viercerí, keďže peňazi nebolo nazvyš a obchody tiež v minulosti bohviečo neponúkali, pre dcéry štrikovala i háčkovala, veď ručné práce ju vždy tešili a keďže šikovné prsty má dodnes, teraz pletie z papiera kvetináče, vázičky, kvety, ozdobné vence, tácie, košíčky, od malých na pochutiny až po veľké na špinavú bielizeň. Prvé svoje práce vraj začínala tvoriť z telefónnych zoznamov. „S takým papierom sa robí ľahšie, pretože je mäkkší, ale keďže sa mi čoskoro minul, začala som používať noviny. Využijem letáky, ktoré nám hádzu do schránky, aj noviny, ktoré sa v rodine nakúpia, ale nesmie to byť lesklý papier. Nastrihám si ich na pásy, ktoré navijam pomocou špiliek, podľa toho, ako si to natočím, vzniknú mi buď biele alebo farebné tenké tyčinky, ktoré následne tónujem farbou na látku. Keď sa vysušia, môže sa z nich začať pliesť podobne ako z prútia. Tyčinky sa nasadzujú jedna na druhú a aby to držalo, prichytávam si ich lepidlom,“ vysvetľuje pani Pavlovová postup a dodáva: „Najdlhšie mi trvá príprava. Keď mám už všetko nachystané, pletenie mi už ide, ako sa hovorí, od ruky.“

Na vytvarovanie si pomá čim-

Takto vyzerá párik snehuliakov a v rukách Anny Pavlovovej sa rodí ich už dvadsiaty súrodenec, okrem toho pletie adventné vence, anjelikov i vianočné stromy. Takejto vianočnej výzdobe sa potešia malí i veľkí. Foto: ija

koľvek z domácnosti, upozorňuje na to, že ak sa na začiatku základ dobre nezaťaží, neskôr sa výrobok môže aj rozplieť. „Neraz som už aj párala, pretože sa mi to nepáčilo, nikdy sa mi však nepodarí urobiť dva rovnaké predmety, preto každý výrobok je jedinečný,“ ukazuje mi svoje práce v celom byte čiperná pletiarika. V dielničke, ktorú si urobila priamo v obývačke, čaká ešte niekoľko výrobkov na dokončenie. Treba ich ešte nalakovať, ozdobiť a keď sú hotové, povedali by ste, že je to práca profesionála. Z papiera už dokonca vytvorila aj náhrdelníky kombinované s korálkami.

„Na internete som našla len jeden spôsob ako pliesť, ale keď behám po obchodoch a zbadám nejaký košík alebo hocikáky vzor, snažím si ho zapamätať a hneď keď prídem domov, skúšam ho urobiť. Vďaka tomu som si vypracovala ruky. Predtým som ich nedokázala spojiť dlanami, dnes s tým nemám problém, ale zasa trpí krčná chrbtica,“ dodáva s úsmevom pri pletení ďalšieho snehuliaka pani Pavlovová, za ktorou ľudia chodia, aby im vyrobila ozdobné predmety charakteristické pre ročné obdobie či sviatok alebo úžitkové, ktoré sa dajú využiť v domácnosti. (ija)

V ľadovej bazilike už zajtra zaznie Rómeo a Júlia

Vyšé 47 ton ľadu stihli za dva týždne premeniť na pompéznu ľadovú baziliku! Už zajtra v nej zaznie ukážka z muzikálu Rómeo a Júlia v podaní hercov z Divadla Nová Scéna a od piatej popoludní bude otvorená aj pre verejnosť.

František Bálek sa spoločne s ďalšími sochármi a pomocníkmi pustil do stavby ľadovej baziliky aj tento rok, jej slávnostné otvorenie sa očakáva už zajtra. Foto: win

Do stavby ľadového dómu, ktorý mal na Hrebienku premiéru už vlani, sa pustili ľadoví sochári ešte začiatkom decembra. „Tento rok sme zvolili tému ľadová rapsódia. Novinkou oproti minulému roku budú farebné vitráže, iné sochy aj odlišné kompozičné rozdelenie dómu,“ prezradil plzenský sochár František Bálek, ktorý takto pred rokom v ľadovom chráme povedal svoje áno vtedajšej priateľke Dagmar Strohé a chladné bloky ľadu spoločne s ním premieňalo na ľadovú nádheru ďalších sedem sochárov, sekundovali im aj traja pomocníci. „Od rána do večera bol našim spoluhráčom ľad a tvrdá práca, ale robíme to radi. Poháňa nás úspech minuloročného dómu a chceme, aby aj ten nový lámal rekordy návštevnosti,“ dodal Bálek.

Zatiaľ čo vlani sochári po celý čas bojovali s vrtochmi počasia, tento rok ich podmienky v Tatrách potešili. „Dovolím si pove-

dať, že sú priam ideálne. Ľad je kvalitnejší, a to je pre nás rovnako obrovské plus,“ pochvaloval si Bálek. Kým vlani ho dovezli zo susedného Poľska, tento rok tristoosemdesiat ľadových blokov meralo cestu na Hrebienok až z Belgicka. Okrem odolnejšieho ľadu bude pred rozmarom počasia počas najbližších mesiacov ľadovú nádheru chrániť aj špeciálne prestrešenie.

Minulú sezónu vydržala nezvyčajne vysokým teplotám odolávať až 82 dní, za ten čas ju stihlo navštíviť viac ako stotisíc ľudí. Tatraci veria, že počas tej tohtoročnej príliaka Tatranský ľadový dóm ešte viac zvedavcov a opäť sa stane hitom zimy. „Pravujeme v ňom pestrý program, ktorému práve toto miesto vdýchne punc neopakovateľnosti, čara aj luxusu,“ prezradila výkonná riaditeľka oblastnej organizácie cestovného ruchu Región Vysoké Tatry Lenka Maťašovská. (pet)

O Vianociach máme všetci viac-menej rovnaké predstavy – vianočný stromček a pod ním darčeky, tradičné vianočné dobroty, koledy, teplo domova a, povedzme si otvorene, leňošenie pred televízorom. Niekedy sa však „pritrafia“ aj také netradičné, ktoré možno na prvý pohľad nevyzerajú veľmi lákavo, ale napokon sa nám vryjú do pamäti a v myšlienkach sa nám vracajú častejšie, ako ktorékoľvek iné prežité vianočné sviatky. Onakvejšie sviatky vždy prežívajú na vysokohorských chatách, kde určite nemajú také pohodlie ako doma a ani všetky výtopy doby, ale možno práve vtedy si človek uvedomí ozajstné poslanstvo najkrajších sviatkov v roku.

Robinson Crusoe na tatranský spôsob

Chata pod Rysmi je známa tým, že v zime neslúži bežným návštevníkom, dôvodov je niekoľko, ale najmä je to preto, že dostať sa k nej v zimných mesiacoch je možné len pre tých najzdatnejších a skúsených horalov. Aj preto by sa mohlo zdať, že Vianoce sa tu nikdy neslávali a napokon, neboli by sme ďaleko od pravdy. Aj keď predsa ...

„Nemám informácie, že by tam niekto z mojich predchodcov strávil Vianoce, ak áno, tak len vo veľmi zlom psychickom stave, že sa odhodlal odísť do takej samoty. Keď som nastúpil na chatu, tak som toto obdobie najradšej trávil doma u užívajúc si klasickú vianočnú pohodu. Väčšinou som ostal sám, keď nerátam priateľky, ktoré som mal, vlastne aj ony na Vianoce museli zostať pri svojich

rodinách a ja som nemal prakticky s kým prežiť tieto sviatky. V tom čase sa rodila myšlienka, že by som ráno vyšiel na chatu a strávil tam večer, ale v prvých rokoch som to nerealizoval. Chodieval som na chatu zrána a po večeri som zlyžoval dole, bola to klasická vianočná túra, potom som unavené telo napchal sladkosťami, kaprom a bolo oslávené,“ spomína si Viktor Beránek, chatár z Chaty pod Rysmi, ktorý predsa len na chate troje Vianoce prežil, ale jedny sa pre neho stali nezabudnuteľné. Jedným z dôvodov prečo utekal na chatu bol fakt, že neraz vianočné oteplenie prinieslo do podhoria dážď a blato, hore však snehová perina zostávala. Inak to nebolo ani v jeden rok, keď sa sneh udržal iba po hranicu Štrbského Plesa, všade nižšie zostali len snehové pozostatky. „Deň pred Vianocami som sa rozhodol, že vyjdem na chatu, zakúrim, niečo si uvarím a prespím tam do druhého dňa. Na spriemennie som si zobral malé rádio. Nepotreboval som nič mimoriadne, zobral som si len salónky, ale keď som tam už bol, hovorím si, že by som mohol mať aj stromček,“ začína chatár rozprávanie. „Bol pekný deň, akurát trochu pofukovalo, a tak som sa rozhodol nakopnúť lyže a zísť k Popradskému plesu. Vedel som, že z poslednej víchrice tam ostali

popadané stromy. Plánoval som niektorému z nich odrezáť vrchol. Doma stromček vždy siahal až po plafón, a tak som si aj ja nachystal taký pekný, zhruba dvojmetrový. Naviazal som si ho na krošňu a začal som šliapať smerom hore. Bolo asi jedenásť. Kedže sa stmieva už okolo štvrtjej popoludní, ešte som zhodnotil, že päť hodín na výstup by mi mohlo stačiť.

V doline už neboli žiadni ľudia a ja som sa vybral na cestu. Prvá štvrtina bola v pohode, potom som išiel na skialpinistických lyžiach až pod Žabie plesá ako sú serpentinčky. V tých miestach začalo poriadne fúkať a vietor sa mi začal opierať do stromu. Postup mi komplikoval sypký sneh, na ktorom sa lyže šmýkali, do toho nárazy vetra, ale ja som stále napredoval, aj keď nie veľmi rýchlo. Keď som sa dostal k Žabím plesám, bol tam dlhý traverz a fučalo tam ešte silnejšie, ale nejakú som prešiel až pod rampu. V tomto úseku sa chodievala trochu inak ako v lete a obvykle sú tam natiahnuté laná, vtedy však ešte neboli. Lyže som si musel vyzuť a v tom momente som zapadol po pás do snehu. Priviazal som si ich taktiež ku krošni a v snehu po kolená som sa boril. Tento dvestometrový úsek je vždy najťažší aj pri vynáškach a nosiči tu stratia najviac síl. Ja som ho vtedy išiel asi hodinu. Keď som sa dostal nad vodopád, začalo sa zvečeriavať a víchrica naberala na intenzite, aj napriek tomu bola noc krásna a jasná. Horko-ťažko som si nahodil stromček, obul som si opäť lyže a dolinkou som šliapal hore. Občas som sa neudržal a pod náporom vetra som spadol. Zvažoval som, čo môžem urobiť, prinajhoršom som bol rozhodnutý, že stromček nechám na mieste a nejakú sa doplazím do chaty. Keď som už nevedel udržať stabilitu na lyžiach vo vetre, odopol som ich, dal som sa na štyri a doslova som sa so stromčekom na chrbte plazil. Najhoršie bolo, že zvrátený sneh som mal neustále v tvári a v očiach. Občas sa mi prepadli ruky a ja som sa boril. Vtedy som si predstavil, ako ostatní ležia pred televízorom a napchávajú sa a ja som bol hladný, keďže som jedol napo-

sledy ráno. Zo záležitosti na otočku mi vzniklo celodenné trápenie. Ja som bol zrejme jediný človek v republike, ktorý bol hladný ako šakal uprostred prerie. V úplnej tme sa mi na pokračí sil podarilo doplaziť k chate. Vo vnútri bol ešte vlažný vzduch z predchádzajúceho dňa, keďže som celý deň nekúril, chata chladla veľmi rýchlo. Strom plný snehu som položil na zem, ja som si sadol vedľa neho do hojdacieho kresla a zvažoval som, či mám ešte sily na to, aby som ho ozdobil. Premohol ma spánok. Zobudil som sa asi o hodinu na chlad. V chate svietila len petrolejka, a tak som zakúril. V tom mi opäť padol pohľad na môjho „partáka“, zviazaného zajatca a keď sa konečne trochu zohrial v chate vzduch, stromček som oprášil, vložil do stojanu a pomaly som ho začal ozdobovať. Pekne som sa s ním

podelil, jedna salónka na stromček, druhú som zjedol, to už bolo celkom fajn. K salónkam čoskoro pribudli na stromčeku sviečky, ktorých plamienky sa odrážali v okne. Z malého rádia zneli vianočné koledy a ja som si uvedomil, že tieto Vianoce sú pre mňa úplne iné, ako som doposiaľ zažil. Hovorievala sa, že človek by počas nich nemal byť sám, ale na druhej strane je to priestor na premýšľanie, meditáciu a pôst. Netvrdím, že takto by sa mali tráviť Vianoce, ale ľudia by si to mohli skúsiť, malo to svoje kúzlo, adrenalín a malo to aj myšlienku. Predstavil som si Ježiša ako kráča s krížom, trápil sa asi podobne ako ja so stromčekom, ale on to mal oveľa, oveľa zložitejšie.

K stromčeku som si vybudoval celkom vážny vzťah po tom, čo sme spolu prežili. Na chate som si ho držal až do februára. (ija)

Vianoce mal napokon hranostaj

Boli to moje prvé Vianoce na Téryho chate. Otec, ktorý tam roky chatárčil, ma nechcel nechať samého, a tak vyšliapal hore spolu so mnou. Mali sme pripravené podkovičky z kapra, šalát, kapustnicu... Keďže vtedy ešte nebola na chate chladnička, dal som kapra vonku na parapet. Nebolo mínus pätnásť, vedel som, že nezamrzne a v chlade do večera vydrží. Počas dňa prišlo pár hostí, dokonca si pamätám, že nám hore doniesli aj koláče, ale to sa stávalo vari každý rok. Okolo štvrtjej sme sa pustili do prípravy štedrej večere. Nachystal som šalát a keď som chcel vybrať spoza okna aj tie podkovičky, márne som rukou šmátral po parapete, nenašiel som nič. A tak som zobral malú lopatku, poodhadzoval sneh – no zase nič. Hovorím si, že to v tom snehu asi niekde zapadlo. Vzal som si teda veľkú lopatu a začal odhadzovať. Prehodil som prvý, druhý, tretí, štvrtý kubík... a stále nič. Až potom sme zbadali stopy hranostaja a uvedomili si, že Vianoce bude mať on a nie my. Nakoniec som z núdze musel „uklohníť“ nejaký vyprázaný syr, keďže na takúto alternatívu sme veru pripravení neboli. No bolo milé, že aspoň jemu sme spravili radosť...

... zaspomínal si na svoje prvé Vianoce na Téryho chate bývalý chatár Miroslav Jílek, ktorý v novembri po dvadsiatich rokoch odovzdal „žezlo“ svojmu nástupcovi Petrovi Michalkovi. (pet)

Prvé Vianoce na chate

Niektorí spomínajú na to, čo už zažili, ale iní sú plní očakávaní. Práve na Michalkovcov čakajú už o pár dní na Téryho chate prvé Vianoce. Za chatárom Petrom príde manželka so synom Martinom ráno na Štedrý deň. „Na štedrovečernom stole nebude chýbať nič, na čo sme zvyknutí aj doma. Hneď po príchode začnem s prípravou. Najskôr oblátky s medom, makové opekance a kapustnica. Nebude to však taká tradičná, ktorú si na chate môžete kúpiť každý deň v roku, táto bude so sušenými slivkami. Nasledovať bude zemiakový šalát a pstruhy,“ prezrádza menu chatárova manželka Adriana. Pre túto rodinu to však budú netradičné Vianoce aj z iného dôvodu. „Tento raz ich nestrávime s najbližšou rodinou, ako sme boli zvyknutí doposiaľ, ale aj tak nás bude pri stole až deväť. Okrem nás troch si objednali na chate pobyt nezávisle na sebe dva páriky a dvaja muži, ktorých životná situácia postavila pred rozhodnutie, či budú počas týchto Vianoc sami alebo ich prežijú v horách na chate, a teda s nami,“ dopĺňa Michalka. (ija)

V tomto roku sa taktiež obnovovala vianočná výzdoba. Tentoraz sa slávnostného rozsvietenia dočkali v Dolnom Smokovci, na sídlisku Sibír v Novom Smokovci a vo Vyšných Hágoch. Čaro predvianočného času dotvoril pripravený program s pyromuzikálnou šou, ktorá, s prihliadnutím na národný park, bola bez dunivých efektov. Vianočná výzdoba bude svietiť do 15. januára.

Ani tento rok nezabudli predstavitelia firmy Nestlé na škôlkárov z Vyšných Hágov a priniesli im mikulášske darčeky. Nad najvyššie položenou škôlkou si patronát vzala táto spoločnosť pred desiatimi rokmi po ničivej vichrici, keď pomáhali pri oprave objektu. Odvtedy už pomohli nielen s hračkami a vnútorným zariadením materskej školy, ale vždy vymožu aj s údržbou priestorov, ktoré malí Tatranci navštevujú.

Aj tento rok si učitelia a žiaci Základnej školy v Tatranskej Lomnici pripravili Vianočnú akadémiu pre rodičov, ktorá sa uskutočnila v Hoteli Morava. Okrem programu bohatého na tanec, spev i hovorené slovo vyhodnotili aj súťaž o najkrajšiu vianočnú výzdobu triedy. Na prvom i druhom stupni boli tí najlepší ocenení tortou.

Herci prešovského Bábkového divadla Babadlo sa postarali o program pre tatranské deti, pokiaľ nezavítal medzi ne Mikuláš, ktorý tento raz prišiel do Kongresového centra Kúpeľov v Novom Smokovci. Škôlkárov i školákov previedli programom Oto a Tina, ktorí napokon pomohli Mikulášovi aj s rozdávaním darčiekov.

V Základná škole s Materskou školou v Dolnom Smokovci sa všetci zabávali Mikulášskym súťažením. Zapolilo jedenásť družstiev, v každom z nich mali po jednom zástupcovi z každého ročníka. V súťažných úlohách museli decká preukázať vedomosti, športovú zdatnosť a nesmela im chýbať aj celková šikovnosť.

Špeciálni pedagógovia, učitelia zo Základnej školy pri zdravotnom zariadení Šrobárov ústav Dolný Smokovec prišli ako Mikuláš, anjel a čertík do popradskej nemocnice, aby priniesli radosť a darčeky chorým deťom. Roľníčky, roľníčky..., Narodil sa sveta Spasiteľ..., Každý deň budú vraj Vianoce... ozývalo sa schodištom nemocnice až po 8. poschodie, kde sa nachádza pediatrické oddelenie. Každému okoloidúcemu, pacientom, sestram, lekárom i ostatnému zdravotnému personálu, ktorí tadiaľ prechádzali, anjel s čertíkom želali krásne vianočné sviatky. Čertík aj kadečo navyštrajal... Detské nevinné tváričky s pootvorenými ústičkami pozerali, počúvali, recitovali, hovorili a spievali. S pedagógmi, ktorí pracujú na detskom oddelení, mali nacvičený program, aby si zaslúžili balíčky, darčeky od Mikuláša. Mikuláš, anjel, čertík a učitelia priniesli na oddelenie radosť, humor, smiech, z nemocnice ich vypravádzali rozžiarené detské očka...

Text a foto: ija, zs, ms

KRONIKA 2014

JANUÁR

Demografická krivka opäť klesla. K 1. januáru 2014 evidovala tatranská matrika 4 107 trvalo žijúcich obyvateľov, čo je o 27 menej ako rok predtým* Tradičné Trojkráľové stretnutie na Starolesnianskej polane bolo síce bez snehu, ale betlehem, goralská muzika a koledníci nechýbali ani tento rok* Základná škola v Tatranskej Lomnici si pripomenula 55. výročie svojej existencie v súčasných priestoroch* Pod Tatrami opäť začali pristávať lietadlá poľského Eurolotu, ktorý pravidelné lety z Varšavy a Gdanska stopol začiatkom roka 2013, avšak iba ako chartre* Mestská polícia Vysoké Tatry zásobila denné centrá nielen reflexnými prvkami, ale i brožúrkami, ktoré seniorom radia, ako sa brániť proti nekalým praktikám podomových predajcov i nebankoviek* Nižšie teploty dovolili konečne spustiť snežné delá aj na vyššie položených zjazdovkách. Lyžovačku postupne odštartovali na Čučoriedkach i Esíčkach v Tatranskej Lomnici, ako aj na Solisku a Furkote na Štrbskom Plese* Na súťaži Gastro junior Brno Bidvest Cup 2014, ktorá je zároveň Medzinárodnými majstrovstvami Českej republiky, obhájil študent Strednej odbornej školy v Hornom Smokovci Ján Krok vlnajšie striebro* V Starom Smokovci sa stretli zástupcovia informačných centier z Vysokých Tatier i blízkeho okolia. Zaoberali sa najmä obnovením a prehĺbením vzájomnej spolupráce* Vedľa zimnej megaatrakcie, ktorou bol ľadový dóm na Hrebienku, vyrástol aj čínsky múr z ľadu* Vo Vysokých Tatrách sa školili záchranári z Grécka* Pri príležitosti svojich sedemdesiatin si bývalý horský záchranár Laco Tatko Janiga prevzal z rúk štátneho tajomníka ministerstva vnútra pamätnú medailu za dlhoročnú prácu pri záchrane ľudských životov v horách* Teplá zima vytiahla medvede z brlohov. Chlpáčov zazreli v oblasti Hrebienka, Kežmarských Žlabov i Podbanského* Prešovský samosprávny kraj vyhlásil najúspešnejších športovcov za minulý rok. Medzi ocenenými bola aj zjazdová lyžiarka Jana Gantnerová ml. a horolezec Peter Hámor* Aj Vysoké Tatry sa

pripojili k celosvetovej aktivite Medzinárodnej lyžiarskej asociácie FIS a zorganizovali svoj Svetový deň snehu* Na kežmarskom cintoríne sa lyžiarsky svet rozlúčil s legendárnym Vladimírom Krajňákom. Podľahol zraneniam, ktoré utrpel pri novoročnej lyžovačke v Bachledovej doline. Mal 86 rokov* Smutná správa prišla aj zo Ždiaru. Vo veku 64 rokov zomrel Klaudius Burger st., ktorý pôsobil na Sliezskej dome neuveriteľných 28 rokov* Víťazmi 3. kola Zimnej bežeckej série sa stali Michaela Kucháriková a Peter Žiška* Na štart 3. ročníka Memoriálu Jozefa Krašuľu sa postavilo 80 pretekárov zo Slovenska, Čiech a Poľska* Strelci zo Základnej školy s Materskou školou v Dolnom Smokovci získali titul Majstri okresu Poprad a miestenku na krajské majstrovstvá v kategórii mladších aj starších žiakov* Sánkarská štafeta v zložení Gbúrová – Ninis – Zemaník – Petruľák potvrdila formu v Lotyšsku, kde sa okrem svetového pohára uskutočnili aj majstrovstvá Európy, piatym miestom. V kategórii jednotlivcov si Jozef Ninis vyjzdil dovtedy svoje najlepšie umiestnenie, keď skončil siedmy.

FEBRUÁR

Vysoké Tatry sa stali novým sídlom riaditeľstva akciovej spoločnosti Horezza, ktorá zastrešuje aj Horský Hotel Granit Tatranské Zruby a Nemocnicu Granit – Vysokošpecializovaný ústav pre pľúcne choroby Nová Polianka* Základná škola v Tatranskej Lomnici pokračovala v oslavách 55. výročia svojej existencie stretnutím jej súčasných pedagógov s bývalými zamestnancami* Víťazom 2. ročníka neoficiálnych majstrovstiev sveta v tesaní ľadových sóch sa stal tím z Japonska. Počas troch dní na Hrebienku predstavili svoj kumšt ľadoví sochári z 10 krajín. Ľadová šou Tatry Ice Master prilákala rekordných 28-tisíc ľudí* Hlavnou hviezdou XVII. ročníka Plesu primátora Vysokých Tatier bola speváčka Sandra, ktorá v 80. a 90. rokoch minulého storočia kraľovala rebríčkom svetových hitparád* Plesal aj Lyžiarsky klub Vysoké Tatry, tentokrát v havajskom štýle* Zlatú medailu si z bratislavského veľtrhu Danubius

gastro priniesol demi chef de partie z Grand Hotelu Kempinski High Tatras Štrbské Pleso Patrik Balkóci* V Galérii Encián na Skalnatom plese predstavil svoje obrazy známy textár Vlado Krausz* Tatranská Lomnica hostila už 5. ročník netradičného zimného multizánrového festivalu pre rodiny s deťmi známy ako Snežné psy* Spoločnosť Google predstavila svoj projekt Slovenské Street View typy, medzi panoramatickými snímkami prírodných a historických krás, ktoré sprístupnila na svojich mapách, nechýbali ani zábery z Vysokých Tatier* Občianske združenie Kežmarská chata vyhlásilo architektonickú súťaž na novú Kežmarku* Na Zamkovského chate sa konal 5. ročník Ľadového-filmového festivalu, ktorého súčasťou bolo aj 1. kolo Slovenského pohára v drytoolingu. Ľadovú stenu spomedzi profíkov najrýchlejšie zdolal Adi Zvara* Na Štrbskom Plese sa opäť po roku zišla európska snowboardová špička. Víťazom 14. ročníka Sony Xperia Snowboard Fest sa stal Švéd Måns Hedberg* V poslednom kole Zimnej bežeckej série sa predstavila aj domáca pretekárka Patricia Gánovská, ktorá s prehľadom zvíťazila. V mužskej kategórii aj tentokrát triumfoval Peter Žiška. Absolútne prvenstvo si vybojovali Michaela Kucháriková a Martin Zapalač* Celkovými víťazmi 59. ročníka Veľkej ceny Slovenska – medzinárodných lyžiarskych pretekov v alpských disciplínach sa stali Pedan Heiko a Daniela Kamenická* V Tatranskej Lomnici odštartovali šnúru extrémnych masových zjazdov Red Bull Homerun. Najrýchlejším zjazdárom bol Michal Bekeš, medzi snowboardistami nenašiel premožiteľa strieborný olympijský medailista Rado Židek* Lyžiarske preteky žiakov tatranských základných škôl O pohár primátora Vysokých Tatier odštartovali prvým kolom. Pre nedostatok snehu sa pretekári presunuli z Bukovej hory na Štrbské Pleso* Zjazdár Adam Žampa si na olympiáde v Soči vybojoval skvelé 5. miesto v superkombinácii a šieste v slalome. Po návrate ho v obradnej miestnosti mesta Vysoké Tatry prijal primátor Ján Mokoš a oficiálne sa mu poďakoval za úspešnú reprezentáciu*

Majstrovská trofej, ktorú opäť po roku získal Mariášový klub Vysoké Tatry, skončila na radnici. Primátorovi mesta ju odovzdal nový prezident klubu Pavol Šabla* Pretekári TJ Vysoké Tatry bodovali na pretekoch Európskeho pohára nepočujúcich lyžiarov v rakúskom St. Lambrechte* Na štart 41. ročníka Tatranského pohára v behu na lyžiach sa na Štrbskom Plese postavilo 79 bežcov z piatich krajín.

MAREC

Tatranským galavečerom mesto Vysoké Tatry pripomenulo 67. výročie svojho vzniku. Laureátom Ceny mesta za celoživotné dielo sa stal Karol Seman, Cenu primátora za čin roka 2013 si prevzal Vladimír Hubač a do Tatranskej športovej siene slávy in memoriam uviedli Dušana Činčára, ktorý vychoval niekoľko sánkarských generácií* V Pamätnej knihe mesta Vysoké Tatry pribudli mená 33 najmenších Tatrancov, ktorí prišli na svet v roku 2013* Popadané stromy, ktoré vyvrátil silný vietor, na niekoľko hodín odstavili električky medzi Vyšnými Hágami a Štrbským Plesom* Prvé kolo prezidentských volieb vyhral vo Vysokých Tatrách Andrej Kiska pred Radoslavom Procházkom. Tretí skončil premiér Robert Fico. V druhom kole prišlo k volebným schránkam 2 826 oprávnených voličov, ktorí Kiskovi dali 2009 hlasov, Fico ich získal 791, zvyšných 26 bolo neplatných* V poradí už jedenáste Guhrove dni dýchania privítali odborníkov na respiračné ochorenia* Novú posilu tatranských astronómov, vyše sedemtonový ďalekohľad s priemerom zrkadla až 1,30 metra vyviezol na Skalnaté pleso vrtuľník* Roky chátrajúci Kúpeľný dom v Tatranskej Lomnici prišiel aj v kupolu. Rozpadla sa* Na štart Majstrovského preboru v lyžovaní sjazdom sa preborníci na retro lyžiach postavili už po dvanásty raz* Na Popradskom plese si na medzinárodnom kynologickom kurze svoje pátračské schopnosti cibrili lavínové psy* V Lomnickom sedle sa dva dni po začiatku astronomickkej jari začalo konečne lyžovať* Absolútnym víťazom 50. ročníka Venerovského memoriálu – Majstrovstiev lesníkov

(pokračovanie na str. 12)

(pokračovanie zo str. 11)

SR v lyžovaní sa stal Peter Diča, v ženskej kategórii prvenstvo obhájila Andrea Machyniaková* Druhým kolom sa na svahu Interski na Štrbskom Plese zavŕšili preteky O pohár primátora Vysokých Tatier* Tatranský ležúň „vhuhol“ do šiestej sezóny* Na štart 3. ročníka Skialp Grand Tour sa postavilo takmer dvesto pretekárov. Najrýchlejší čas dosiahol Michal Malák* Celkovým víťazom 13. ročníka Medzinárodných pretekov Horských záchranných služieb známych ako Memoriál Vlada Tatarku sa stal Poliak Andrzej Mikler* Súrodenci Pristačovi a Martin Legutky ml. z TJ Vysoké Tatry bodovali nielen na Medzinárodných majstrovstvách Českej republiky v zjazdovom lyžovaní, ale aj na finálových pretekoch Európskeho pohára nepočujúcich lyžiarov.

APRÍL

Predseda predstavenstva Združenia cestovného ruchu Vysoké Tatry Tomáš Huber zložil funkciu. Nahradila ho Daniela Kordová* Generálny vikár Spišskej diecézy požehnal altánok, v ktorom meditoval pápež Ján Pavol II. Počas svojej návštevy Vysokých Tatier v roku 1995. Krátko predtým ho z Nového Smokovca presunuli ku kostolíku pod údolnou stanicou pozemnej lanovky v Starom Smokovci* Velkonočné sviatky vo Vysokých Tatrách začali už po piatykrát modlitbami na Krížovej ceste zo Starého Smokovca na Peknú vyhlídku. V areáli novosmokoveckých kúpeľov pribudla nová atrakcia – strom ozdobený kraslicami* Pod Soliskom sa rozlúčili nielen s Lyžou Soliskovou, ale i so sezónou* Za výrazné prispievanie k rozvoju olympizmu a športu Slovenský olympijský výbor ocenil plaketou primátora Vysokých Tatier Jána Mokoša, strieborný odznak si vyslúžil Pavol Mlynár a bronzový Stanislav Baluch* Chata pri zelenom plese hostila účastníkov 5. zimného stretnutia skialpinistov a horolezcov – Skialpstret 2014* Nadšenci skialpinizmu a recesie sa postavili na štart 3. ročníka netradičných skialpinistických pretekov Krčmár skap. Dvojice šliapali už tradične od Stan baru k Chate pod Soliskom* Štyridsiatka detí z celého Slovenska si nenechala ujsť 3. ročník lyžiarskeho kempu, ktorý zorganizovala rodina Žampovcov* Vysoké Tatry navštívil americký lezec Tommy Caldwell, ktorý patrí do generácie špičkových moderných bigwallistov* Chatár Peter Petras začal zbierať

podpisy pod petíciu. Tá bola reakciou na chýšajúce výberové konanie na nového nájomcu Rainerovej útulne* Inštruktori lyžovanie ukončili sezónu Ťlusovkou. Na štart 21. ročníka pretekov sa ich postavilo vyše sto* Sen o Bostonskom maratóne si splnila Patrícia Gánovská. Bežkyňa, ktorá reprezentovala bielo-modré farby mesta, skončila na 3 812 mieste, medzi ženami dobehla ako 301.

MÁJ

Prvý máj Tatranci oslávili v retro štýle, i keď bez Lenina. Na trať vyrazila aj legendárna Kométa a nechýbalo ani tradičné stavenie mája v Tatranskej Lomnici* S transparentmi Nenechajme si zastavať Tatry! vyrazili v ten deň zo Starého Smokovca na Skalnaté pleso účastníci protestného pochodu, ktorí chceli takto vyjadriť svoj nesúhlas s aktivitami developerov v národnom parku* V Novom Smokovci zasadalo Valné zhromaždenie Asociácie horských sídel Slovenska, ktoré otvorilo aj otázku tzv. laznických centier* Vysoké Tatry sa zapojili do celonárodného projektu Do práce na bicykli* Vyše štyridsať subjektov pôsobiacich v cestovnom ruchu sa zúčastnilo nultého ročníka miniveltrhu a konferencie Expo Tatry, ktorej dejiskom bol Grand Hotel Bellevue v Hornom Smokovci* Tatrami sa prehnala víchrica, ktorá vylámala ďalšie hektáre lesa. Cestu medzi Štrbským Plesom a Podbanským sa podarilo sprejaziť až po jedenástich dňoch, o deň neskôr k nej pribudol aj úsek medzi Štrbským Plesom a Vyšnými Hágami. Ďalšie škody napáchala voda, ktorá potrápila najmä obyvateľov Tatranskej Kotliny a Tatranskej Lomnice* Volby do Európskeho parlamentu oslovili iba 807 Tatrancov, účasť bola síce vyššia ako celoslovenský priemer, avšak neprekročila hranicu 22 percent* Počas odborného seminára Tatry sestram, ktorý sa konal v Dolnom Smokovci, ocenili Bielym srdcom sedem zdravotníckych zariadení* Tvárou 5. výročia otvorenia Grand Hotelu Kempinski High Tatras Štrbské Pleso bola dvojnásobná olympijská víťazka Anastasia Kuzminová* Osobnosť Franza Kafku si pri pamätníku v Tatranských Matliaroch pripomenuli účastníci 8. medicínsko-literárneho festivalu, ktorý nesie jeho meno* V Tatranskej Lomnici sa na IV. Seminári zimnej údržby pozemných komunikácií stretli cestári zo Slovenska, Čiech i Maďarska*

Novým predsedom Národnej asociácie horských vodcov sa stal Igor Trgiňa, ktorý vystriedal Róberta Gálffyho* Známemu slacklinerovi Danovi Kapustovi sa podaril unikátny prechod po lane v hĺbke takmer 300 metrov nad 90-metrovou priepasťou Mesačná stvora, ktorá sa nachádza v jaskyni Mesačný tieň v masíve Javorinskej Širokej* V Expozícii tatranskej prírody Štátnych lesov TANAPu v Tatranskej Lomnici odhalili pamätnú tabuľu šiestim významným botanikom zo slovenskej i poľskej strany Tatier* Cyklochodníky v Tatrách otvorili netradičnými cyklopretekmi. Okrem 14 kilometrov v sedle bicykla na súťažiacich čakala aj lukostrelba, zlaňovanie a vedomostný kvíz o Vysokých Tatrách* V Grand Hotelu Bellevue v Hornom Smokovci vyhlásili výsledky ankety Lyžiar roka 2013/2014. Víťazom sa stal zjazdár Adam Žampa* Na štart 2. ročníka bežeckých pretekov Rajec High Tatras Night Run sa postavilo 733 bežcov* Víťazom 13. ročníka Memoriálu Juraja Petranskeho sa stal opäť Maťo Fabšík z Chaty pod Borišovom. Na štart Nosičskej stovky sa postavila tridsiatka pretekárov* Dobrovoľní hasiči bojovali o Putovný pohár primátora mesta Vysoké Tatry. Prvenstvo si z Tatranskej Kotliny odniesli hasiči z Kravian, v ženskej kategórii triumfovali hasičky zo Spišského Štvrtka* O víťazovi 10. ročníka Majstrovstiev SR seniorov v šachu, ktoré sa hrajú ako Memoriál Ing. Martina Hubu, rozhodol až žreb. Ten turnajové víťazstvo prisúdil Petrovi Petránovi z ŠK Slovan Bratislava* Prvenstvo na 13. ročníku cyklistických pretekov Jarná klasika obhájil Gábor Fejes z Maďarska, ktorý sa postaral aj o nový traťový rekord* Družstvo Základnej školy s Materskou školou Dolný Smokovec si na Majstrovstvách Prešovského kraja súťaže mladých záchranárov CO vybojovalo 2. miesto.

JÚN

Medzinárodný deň detí vďaka bohatému programu „natiahli“ vo Vysokých Tatrách až na tri dni* Občianske združenie Kežmarská chata vyhlásilo výsledky architektonickej súťaže na novú chatu. Porotu najviac zaujal návrh štvorice architektov z Brna* V Hotelu Morava v Tatranskej Lomnici usporiadali 1. tatranský seniorský juniáles* Otváranie letnej sezóny odštartovalo symbolickým odomknutím vŕôd Štrbského plesa. Poseidonovi tentokrát asistovali biatlonista Pavol Hurajt a módnym návrhárom Osmany Laffita.

Otvárací maratón pokračoval na Popradskom plese i v Starom Smokovci, kde po prvýkrát obaja tatranskí farári posvätili prameň Smokoveckej kyselky* Tatranské vydavateľstvo I&B predstavilo knižnú novinku Szontaghovci a Vysoké Tatry* Najväčším magnetom Tatranskeho juniálesu bolo vystúpenie hudobnej skupiny Drišlak* Pri dolnosmokoveckých bytovkách Zdravie I. a II. osadili staničku na odpad, ktorá by mala zabrániť medvedom dostať sa k odpadkom* Špeciálny smetiak, ktorý odolal chlpáčom v košickej ZOO, začali testovať aj pri penzióne Karpatia v Tatranskej Lesnej* Tretí ročník multižánrového festivalu Tatra Music Fest 2014 ponúkol vystúpenia známych hudobných formácií, čerešničkou na torte bola maďarská skupina European Mantra* Vysoké Tatry sa už po štvrtýkrát zapojili do česko-slovenského podujatia Na bicykli deťom* Grilované špeciality rozvoniavali na 13. ročníku populárnej Grill party* Škola v prírode Detský raj v Tatranskej Lesnej privítala vyše stovku účastníkov medzinárodného tábora organizovaného Maticou Slovenskou* Jedným z troch festivalových miest, do ktorých zavítal Young Film Fest 2014, boli i Vysoké Tatry* V Novom Smokovci sa uskutočnilo národné kolo súťaže Mladý Európan. Prvé miesto už po tretikrát obhájilo Gymnázium Spišská Nová Ves* Webstránka regiónu Vysoké Tatry vstúpila do letnej sezóny s novým dizajnom* Deviaty ročník súťaže vo varení fazuľovice, ktorá je známa pod názvom Podbanský prdkáč, si nenechalo ujsť 22 súťažných družstiev* Zábavno-náučný projekt Tatranská divočina vstúpil do leta s viacerými novinkami* Počas jarnej kamzičej inventúry narátali na slovenskej a poľskej strane spolu rekordných 1 232 kamzíkov, z čoho bolo 185 mláďat* Bielovodská dolina bola dejiskom 10. ročníka súťaže v ručnom kosení horských lúk, ktorá je známa ako Tatranská kosba* Na štartovacím sánkarskom trenážeri v Novom Smokovci sa uskutočnil 1. ročník pretekov Pohár veteránov a priateľov sánkovania* Trasa 2. ročníka Behu proti cukrovke viedla okolo Štrbského plesa* Sezónu zakončili futbalisti FK Vysoké Tatry tretím miestom v tabuľke* Na štart 9. ročníka Behu na Zelené pleso sa postavilo 238 pretekárov. Najrýchlejším bol Čech Ondřej Fejfar, v ženskej kategórii zvíťazila Polka Magdalena Kozielska* Novým predsedom Slovenského

sánkarského zväzu sa stal bývalý slovenský reprezentant v sánkovaní Jozef Škvarek.

JÚL

Kľúče od 48 nových nájomných bytov v tatranskolomnických bytovkách Breza a Borovica si prevzali prví nájomníci* V tatranských električkách zaviedli sms lístky* Rímskokatolícky farár Róbert Tokár posvätil pri Velickom plese obnovu kríža, ktorý pripomína návštevu pápeža svätého Jána Pavla II. na Sliezskom dome v roku 1995* V Grand Hoteli Bellevue v Hornom Smokovci si rozložili hlavný stan účastníci Medzinárodného olympijského tábora mládeže* Štrbské Pleso hostilo 3. ročník maliarskeho workshopu umelcov z krajín V4 „for4“* V Bielovodskej doline nakrútili novú rozprávku podľa predlohy Pavla Dobšinského Sedem zhavranelých bratov* Štrbské Pleso zažilo pravú Benátsku noc* Divadelný festival Stretnutia napísal už svoje jedenať pokračovanie* Tatranská Lomnica hostila umelcov na 0. ročníku Open air art sympózia* Začali platiť nové Pokyny Horskej záchranej služby týkajúce sa bezpečnosti osôb v horských oblastiach pri výkone organizovaných činnosti* Pri Hoteli Slovan v Tatranskej Lomnici otvorili nový náučný chodník Spevavce tatranské* Jazdecký areál v Tatranskej Lomnici ožil jazdeckými pretekmi – Memoriálom Ing. Žigmunda Bornemiszu* Víťazmi 15. ročníka Memoriálu Jána Stilla v behu do vrchu sa stali Patrícia Gánovská a Andrej Foltín* Na štart pretekov Tatry Tour 2014 sa postavilo skoro 350 pretekárov. Triumfoval Poliak Artur Detko, ktorý vytvoril aj nový traťový rekord* Medzinárodný turnaj tenisových nádejí ITF Futures 2014, ktorý hostila Tatranská Lomnica, vyhral Slovak Patrik Semjan.

AUGUST

V Starom Smokovci oslávili svoj sviatok horskí vodcovia tradičným posvätením lán a čakanov. Z rúk predsedu Národnej asociácie horských vodcov Igora Trgíňu si prevzal pamätnú plaketu dlhoročný horský vodca Pavol Rajtár* Spoločanie turistov ukázalo, že najnavštevovanejším miestom je Hrebienok, z končiarov si prvenstvo udržali Rysy* Siedmy ročník Medvedích dní priniesol nielen rekordný počet návštevníkov, ale i festivalových dní* Vo Švajčiarskom dome v Starom Smokovci otvorili mini múzeum horských nosičov* Novou riaditeľkou Materskej školy

Nový Smokovec sa stala Ludmila Zeníková, výberové konanie na šéfkou škôlky vo Vyšných Hágoch vyhrala opäť Monika Jasenčáková a Alenu Želonkovú, ktorá riaditeľovala v Tatranskej Kotline vystriedala Alena Jankulíková* V poradí už 58. ročník Medzinárodného stretnutia mládeže Rysy opäť prichýlil Intercamp Tatranec* Na Starolesnianskej polane oslávili už pätnásty Deň Rainerovej chaty. Nechýbala ani obľúbená súťaž amatérskych nosičov – Nosičská próba, ktorej víťazom sa stal Ján Majerský z Novej Bane* Položením vencov k pamätníku na Partizánskej lúke v Podbanskom si účastníci bojov pripomenuli 70. výročie SNP* Pred Hotelom Grand v Starom Smokovci predstavili účastníci pretekov Oldtimer Rallye Tatry 2014 šesťdesiatku nablýskaných krásavcov* Víťazom 4. ročníka majstrovstiev vo varení guláša pod holým nebom Guláš Cup 2014 sa stal tím Harley-Davidson Chapter z Bratislavy* Jedno zo svojich Cyklopátrani usporiadala Krajská organizácia Severovýchod Slovenska aj vo Vysokých Tatrách* Popradské pleso hostilo v poradí už 90. Tradičný horolezecký týždeň JAMES* Národný výstup na Kriváň bol venovaný 70. výročiu Slovenského národného povstania* Týždeň po nich vyšli na vrchol aj účastníci XIX. ročníka medzinárodného vojenského výstupu na Kriváň* Kondičku malých športovcov na konci letných prázdnin už po štvrtýkrát preverila miniolympiáda Svište na Plese* Tatranská letná dražba spolu s hitmi Katky Koščovej a skupiny Vidiek dali bodku za seriálom podujatí známych ako Tatranské kultúrne leto* Pôvodná vrcholová stanica lanovky na Skalnatom plese sa zmenila na Kamzíkovu. Projekt priniesol pod Lomnický štít detské ihrisko s bludiskom, šmyklavkami, preliezačkami, bazénmi s guľôčkami a oddychovou zónou pre rodičov* Do tretice sa víťazom Behu na Slavkovský štít stal Jozef Hlavčo. Na štart 3. ročníka sa postavilo 206 pretekárov* Bratia Adam a Andreas Žampa to roztočili u protinožcov opäť vo veľkom štýle a pripísali si cenné FIS body* Spomedzi takmer dvesto bezčov si na 2. ročníku Behu na Skalnaté pleso prvenstvo vybehal Pavel Šimko, ktorý sa do histórie slovenského olympijského športu zapísal ako náš prvý zástupca v disciplíne triatlon* Pripravenosť účastníkov medzinárodných triatlonových pretekov Tatrman 2014 preveril kemp na Štrbskom Plese* Piata etapa známych cyk-

listických pretekov Tour de Pologne viedla zo Zakopaného na Štrbské Pleso* Sériu behov do vrchu zavŕšil Horský kros – Beh do vrchu Gerlach, víťazstvo si vybojovali Poliak Andrzej Dlugosz a Slovenka Katarína Berešová.

SEPTEMBER

Do troch základných škôl nastúpilo 344 žiakov. Ďalších 365 študentov prekročilo brány Strednej odbornej školy v Hornom Smokovci* Na obnovu dvojice chátrajúcich vil – Ilony a Flóry získalo mesto takmer 1,3 milióna eur z eurofondov* Vysoké Tatry podpísali memorandum o spolupráci s čínskym mestom Suining v provincii Yangsu* Šrobárov ústav detskej tuberkulózy a respiračných chorôb v Dolnom Smokovci hostil XXVII. slovensko-poľské Vojtkove-Rudnikove dni detskej pneumofyziológie a imunoalergológie* Chuťové i čuchové poháriky poštekli 2. ročník tatranského festivalu gastronómie, cestovného ruchu a služieb Food Fest Tatry, ktorého dejiskom bola opäť Tatranská Lomnica* V Starom Smokovci sa na 1. zraze vozidiel na elektrický pohon na Slovensku stretol rekordný počet elektromobilov, čo Vysokým Tatrám vyneslo aj zápis do Knihy slovenských rekordov* Titul Miss Regiónu Vysoké Tatry si z popradského AquaCity odniesla Michalovčanka Dominika Ráková* Klub slovenských turistov a Slovenský horolezecký spolok JAMES si vybrali nového nájomcu Téryho chaty. Stal sa ním Peter Michalka* V Enciáne na Skalnatom plese otvorili najvyššie položenú čítaťreň a kníhkupectvo na Slovensku* Do Vysokých Tatier opäť po rokoch zavítal kardinál Jozef Tomko* V ankete o najkrajšiu poštovú známku za rok 2013 sa do prvej pätky dostali aj dve tatranské* Malá Studená dolina z dielne Martina Činovského obsadila druhé a Chata pri Zelenom plese piate miesto* Svoju činnosť odštartovala Kreatívne centrum Pod lesom* Štrbské Pleso privítalo účastníkov 4. ročníka Tatranského fotomaratonu* V Dolnom Smokovci rozvoníaval retro Špica guláš. Na 15. ročníku obľúbenej akcie sa predstavil aj nový šéf Tatranského klubu kuchárov a cukrárov Milan Seleši* Astronomický ústav SAV v Tatranskej Lomnici sa opäť zapojil do najväčšieho festivalu vedy na Slovensku – Európskej noci výskumníkov* Vo Vysokých Tatrách si dali zraz fanúšikovia značky Mercedes-Benz. Svojich štvorkolesových tátošov prevetrali počas tour z Tatranských

Matliarov na Zamagurie a späť, nechýbala ani spanilá jazda mestom* Na Štrbskom Plese sa už po štvrtýkrát uskutočnil festival piva* Expozícia tatranskej prírody v Tatranskej Lomnici po lete zatvorila svoje brány* Počas 36. ročníka akcie Čisté hory vyzbieralo 923 dobrovoľníkov 291 kilogramov odpadkov* Správa TANAPu prišla s ďalším živým prenosom z ríše zvierat. Kamera po dvoch rokoch opäť zaostrela na svište a kamzíky pod Lomnickým štítom* Po 13 rokoch začali meniť ťažné lano na lanovke zo Skalnatého plesa na Lomnický štít* Na Štrbské Pleso zavítali komisári Medzinárodnej federácie univerzitného športu (FISU), aby si „preklepli“ pripravenosť miestnych športovísk pred začiatkom Svetovej zimnej univerziády 2015* Víťazom 2. ročníka súťaže amatérskych strongmenov Tatranský silák sa po druhýkrát stal slovenský reprezentant v silovom trojboji Peter Ovšonka* Zjazdár Adam Žampa sa po druhýkrát stal víťazom Austrálsko-novozélandského pohára* Na 13. ročníku medzinárodných streleckých pretekov v Kežmarku si prvenstvo v súťaži jednotlivcov v strebe z pistole zaknihoval náčelník Mestskej polície Vysoké Tatry Miroslav Kolodziej* Na štartovacím tréningu v Novom Smokovci sa uskutočnili Majstrovstvá Slovenska v štartoch na kolieskových saniach vo všetkých kategóriách – od mladších žiakov cez dospelých až po veteránov.

OKTÓBER

Pri pamätníku v Tatranských Zruboch si uctili pamiatku obeť havárie lietadla na Zadnom Gerlachu v roku 1944* Plameň zachvátil Penzión Limba v Tatranskej Kotline* Oficiálne otvorili vynovený areál Jazierka v Tatranskej Lomnici* Nový majiteľ Hotela Lomnica predstavil svoje plány na rekonštrukciu roky chátrajúceho pamiatkovo chráneného objektu* Spod Tatier sa po päťročnej pauze opäť začalo lietat do Londýna* Odkaz a osobnosť zakladateľa osady Nový Smokovec Dr. Mikuláša Szontagha si Vysoké Tatry pripomenuli Dňom Dr. Szontagha* Tatranskí škôlkari dostali nové ihriská* Radnica testovala elektromobil, ktorý jej zapožičali Východoslovenské elektrárne* V Tatranskej Lomnici sa stretli členovia Slovenskej parkovacej asociácie so svojimi kolegami z Maďarska, Čiech a Srbska* Sanatórium v Tatranskej Kotline hostilo 4. Belianske dni ošetro-

(pokračovanie na str. 14)

(dokončenie zo str. 13)
 vateľstva* Mestskí policajti opäť zorganizovali tradičný zber obnoseného šatstva i stretnutia tatranských seniorov s prezidentkou Fóra pre pomoc starším Lubicou Gálišovou* Laureátom 51. ročníka celoslovenskej literárnej súťaže mladých autorov Wolkrova Polianka 2014 sa stala Eva Malíšková z Levoče* Astronomický ústav SAV v Tatranskej Lomnici predstavil svoj najnovší prírastok – jeden z najlepších teleskopov v európskej sieti na monitorovanie blízkozemských asteroidov, ktoré by mohli ohroziť Zem. Mašinku za vyše milión eur astronómia zafinancovali z eurofondov* Maďarsko-slovenská sekcia Maďarskej obchodnej a priemyselnej komory zorganizovala v Novom Smokovci konferenciu, na ktorej nechýbali ani zástupcovia maďarskej samosprávy a podnikateľov v cestovnom ruchu z Novohradskej a Hevesskej župy* Záchranári zo Slovenska, Čiech a Talianska sa predstavili na XXIII. ročníku celoslovenskej súťaže posádok záchranných zdravotných služieb a II. ročníku Národnej súťaže operátorov záchranných zdravotných služieb. Víťazmi Záchranu 2014 sa v kategórii rýchlej zdravotnej služby s lekárom stali zdravotníci z Benešova, v kategórii rýchlej zdravotnej služby bez lekára triumfoval slovenský Falck a medzi operátormi tím z Nitry* Už po ôsmy raz sa stretli Sibířčania* Pre rekonštrukciu prehladkovej trasy zatvorili Beliansku jaskyňu* Pri zostupe z Chaty pod Rysmi zahynul známy horolezec a cestovateľ František Kele* Svoje kolekcie fotografií predstavili na Štrbskom Plese víťazi Tatranského fotomaratónu v kategórii Hory i Mesto – Rastislav Šoltys z Popradu a Roland Vdovjak z Liptovskej Kokavy* Medzi chatami, ktoré dostali externé defibrilátory, boli aj Chata pod Rysmi, Téryho, Zbojnická a Chata pri Zelenom plese* Na Symbolickom cintoríne pod Ostrvou si pripomenuli pamiatku obetí hôr. Od ostatnej pietnej spomienky tam pribudlo 12 nových tabuliek so 14 menami* Jesenná kamzíčia inventúra ukázala, že len na slovenskej strane Tatier bude zimovať rekordných 1 018 kamzíkov. Spolu s poľskou časťou národného parku ich narátali 1 389* Už po ôsmykrát sa stretli priaznivci bývalej Kežmarskej chaty, aby si pripomenuli 72. výročie jej otvorenia, ako i 40 rokov odvtedy, čo vyhorela. Do života uviedli aj knihu Veselo a smutno v Doline Kežmarskej Bielej vody z pera

Ota Rozložníka. Členovia Občianskeho združenia Kežmarská chata zorganizovali aj verejnú brigádu na mieste, kde kedysi stála* Počas 21. ročníka akcie Čisté vody potápači vytiahli z troch tatranských plies takmer 111 kíl odpadu* Zo 60. ročníka medzinárodného šachového turnaja o Tatranský pohár, ktorý sa v Tatranských Zruboch hral po dvadsiaty raz ako OPEN Tatry, si víťazstvo odniesol iba 19-ročný Martin Pagerka zo Senice* Čerstvému deväťdesiatnikovi Jánovi Terežčákovi, významnému činovníkovi slovenského športu, zablahoželeli i na tatranskej radnici. Jeho meno pri tejto príležitosti pribudlo aj v Pamätnej knihe mesta Vysoké Tatry* Dolný Smokovec privítal účastníkov okresného kola v cezpoľnom behu žiakov základných škôl* Trojica lomnických pretekárov si zaknihovala skvelé umiestnenia na Majstrovstvách Slovenskej republiky vo voltážnom jazdení* Hubertova jazda dala bodku za jazdeckou sezónou* Víťazom 30. ročníka Memoriálu Jozefa Psotku sa stal opäť Milan Madaj* Na štart jubilejného 30. ročníka Sherpa Rallye sa postavilo 54 mužov a 18 žien, víťazstvo si vybojovali Matuš Vnenčák a Lenka Hiklová. Svoju premiéru si zároveň odkrútila detská rallye* Futbalový turnaj v minifutbale O pohár primátora Vysokých Tatier vyhralo mužstvo Tatranská Lomnica „A“, ktoré vo finále porazilo tím zo Starého Smokovca* Novou šéfkou Úseku alpských disciplín Slovenskej lyžiarskej asociácie sa stala Monika Maršáleková, ktorú si zvolili delegáti na mimoriadnom zasadnutí v Hornom Smokovci. Medzi nových členov predsedníctva sa dostal aj Tatranec Tomáš Žampa* Družstvo strelcov zo Základnej školy s Materskou školou v Dolnom Smokovci obhájilo prvenstvo na 2. ročníku súťaže základných škôl v streľbe O Putovný samopal.

NOVEMBER

V TANAPE začala platiť sezónna uzávera značkových turistických chodníkov* Pri Popradskom plese „zamkli“ letnú turistickú sezónu. Symbolický kľúč od tatranských dolín potápači uložili na dno plesa* Miro Jílek, ktorý na Téryho chate chatárčil viac ako dve desaťročia odovzdal žezlo svojmu nástupcovi Petrovi Michalkovi* Veľkou performance s názvom Tatranský príbeh si Vysoké Tatry pripomenuli 10. výročie veternej kalamity. Premiéru mala minikantáta od hudobného skladateľa, národného umelca

Milana Nováka Tatry 2004, ktorá bola inšpirovaná udalosťami pred desiatimi rokmi. Svoje fotoobrazy zachytávajúce Tatry po víchrici predstavil aj Zemplínčan Mikuláš Jacečko, ktorý Vysoké Tatry považuje za svoj druhý domov* Lesníci si výročie pripomenuli medzinárodnou konferenciou s názvom Stav tatranského lesa 10 rokov po veľkej vetrovej kalamite z 19.11. 2004 a 60 rokov Výskumnej stanice TANAPu, ktorá sa uskutočnila pod záštitou ministra pôdohospodárstva Lubomíra Jahnátka na Štrbskom Plese* Na udalosti pred desiatimi rokmi si už tradične zaspomínal aj Klub Tatrancev. Cenu Dr. Szontagha si z rúk jeho predsedu prevzal evanjelický farár Pavel Kušník* Staronovým primátorom Vysokých Tatier sa stal Ján Mokoš. O príznačnom voličov sa okrem neho uchádzali v komunálnych voľbách aj ďalší traja kandidáti – Alexander Gálffy, Iveta Šestáková a Juraj Martiček. Obmenil sa aj takmer celý poslanecký zbor, ostal len Róbert Gálffy* Minister vnútra Robert Kaliňák odovzdal lomnickým hasičom novú posilu – Tatrú T 148* Tatranskí mestskí policajti dostali nové uniformy, ktoré im odovzdal honorárny konzul Holandska na Slovensku Matuš Murajda* V hlasovaní o najkrajšie mesto a obec Slovenska 2014 skončili Vysoké Tatry na 28. mieste* Regionálna zlavová karta TATRY Card vstúpila do zimnej sezóny s novinkami* Na Štrbskom Plese vyhlásili víťazov 8. ročníka festivalu amatérskej tvorby o horách – Horalfest 2014 a do života uviedli publikáciu Štrbské Pleso a Štrba na starých pohľadniciach* Kafkológovia z rôznych kútov sveta sa vo Vysokých Tatrách stretli na IV. ročníku literárneho festivalu Kafkove Matliare* Tatranské vydavateľstvo I&B predstavilo knižnú novinku Vrcholy Ivana Gálffyho z pera Miry Kováčikovej* Tatranskí astronómia sa zapojili do Týždňa vedy a techniky 2014* V Múzeu TANAPu vynovili expozície* Zimnú sezónu opäť otvárali tenisti. Tentokrát odohrali netradičný turnaj priamo na Lomnickom štíte* V rámci exhibície, ktorú ponúkli Tenisové Tatry, sa v Tatranskej Lomnici predstavila aj premožiteľka svetovej jednotky Sereny Williamsovej* Tatranská Lomnica hostila Majstrovstvá Slovenska vo volejbale mužov* Až päť víťazstiev si priniesli dolnosmokeckí školáci z 2. kola Porovnávacej súťaže talentovanej mládeže základných a stredných škôl Prešovského kraja v športovej streľbe* FK Vysoké Tatry sa

pred zimnou prestávkou udomácnil v tabulke na 10. mieste* Prvým kolom odštartovala Zimná bežecká séria. S traťou v štýle steeplechase si najlepšie poradili Štefan Sumerling a Zuzana Šucová.

DECEMBER

Štátne lesy TANAPu vyhlásili výberové konanie na nového nájomcu Rainerovej útulne. Stal sa ním Peter Petras ml., ktorý ako jediný splnil podmienky spomedzi troch uchádzačov* Počas slávnostného mestského zastupiteľstva zložili slub staronový primátor a noví poslanci* V Tatranskej Lomnici zasadalo Valné zhromaždenie Združenia cestovného ruchu Vysoké Tatry, ktoré si zvolilo nové predstavenstvo a dozornú radu* V jednotlivých častiach mesta rozsvietili vianočnú výzdobu. Školákov i škôlkarov potešil Mikuláš* Spod Tatier sa začalo lietať do lotyšskej Rigy* Na Hrebienku opäť vyrástol Tatranský ľadový dóm* Ski Museum v Tatranskej Lomnici vstúpilo do zimnej sezóny s novinkami* Prešovský samosprávny kraj ocenil významné osobnosti regiónu. Jednu z cien získal zjazdár Adam Žampa, ktorého odmenili za mimoriadne športové úspechy a reprezentáciu Slovenska na Zimných olympijských hrách v Soči 2014* Na Mikuláša odštartovala v Tatranskej Lomnici i na Štrbskom Plese lyžovačka* Zlatou Jánskeho plaketou za štyridsať odberov krvi ocenili Dolnosmokečana Petra Dziača a tatranského rímskokatolíckeho farára Róberta Tokára, striebornú si prevzala učiteľka z Materskej školy vo Vyšných Hágoch Annamária Klasovská a bronzovú mestský policajt Dušan Renner* Medzi ocenenými Seniori roku 2014 sa ocitla aj Žofia Kovalčíková z Tatranských Matliarov* Zimná bežecká séria pokračovala druhým kolom. Víťazstvo si vybojoval Tomáš Kamas a Zuzana Holečková. V kategórii nordic walking bodovali Slavomír Kopáč a Radana Gašperová* Lezecká stienka Rock Caffé v Tatranskej Lomnici sa 4. kolom rozlúčila s Tatranským ležúňom 2014* Sankar Jozef Ninis si z rakúskeho Igls priniesol titul majstra Slovenska, cenné body si Tatranci pripísali aj v ostatných kategóriách* Mariášový klub Vysoké Tatry si na turnaji Grand Prix Vysoké Tatry poradoval víťazstvo, v celkovom poradí družstiev mu patrí druhé miesto* Štrbské Pleso privítalo účastníkov 42. ročníka Tatranského pohára. (pet)

Na „Gerlach“ v ťažkých zimných podmienkach

Áká bude zima? Túto otázku si kladieme od jesene. A odpovede sa líšia. Múdrejší budeme na jar. Možno viac prekvapí tých, ktorí čakajú extrémne výkyvy, možno tých, ktorí tvrdia, že po vlaňajšej suchej zime príde tá „pravá tatranská“. To je tá „ideálna“, na ktorú si snáď každý spomína zo svojich mladých, či detských čias.

Extrémne výkyvy počasia sa vyskytovali aj v minulosti. Ktovie, či bude niekedy prekonaný rekord vo výške snehovej pokrývky pri Skalnatom plese z apríla 1944, kedy tu ležala masa snehu hrubá 325 centimetrov, alebo minimálna teplota -26,6°C, nameraná v januári 1963. Tieto údaje boli zaznamenané na meteorologickom observatóriu Geofyzikálneho ústavu SAV (v budove hviezdárne AÚ SAV v Skalnatej doline). Táto stanica sa môže „pochváliť“ vyše sedemdesiatročným radom pozorovaní. O niektorých dávnejších anomáliách sa dozvedáme zväčša len náhodne. Napríklad fotograf Alois Chytil snímал Štrbské pleso na Vianoce roku 1924, kedy tam nebolo po snehu ani stopy. Sneh nebol ani na štítoch zaliatych slnečnými lúčmi. Pred Vianocami

ale muselo poriadne mrznúť. Na plese sa korčuľovalo. Partia mladých ľudí v plavkách si na zamrzutej hladine rozložila ohník a Chytil ich snímал, ako pri ňom pózujú so sekerkou a nepotrebnými lyžami, ktoré majú (snáď len akože) skončiť v plameňoch. Zamrznutú hladinu – ale Belasého plesa – spomínal anglický cestovateľ Dr. Robert Townson v relácii o výstupe na Jahňací štít v roku 1793. Nebolo by na tom nič mimoriadne, pokiaľ by to nebolo v auguste... Lad bol taký pevný, že Townson a jeho sprievodca po ňom prešli na druhý breh.

Ťažké zimné podmienky opísal český cestovateľ a pedagóg Karel Drož (1858 – 1928) v poviedke Na Gerlach, ktorá vyšla v publikácii Tatry, „tiskem a nákladem Karla Salvy“ v roku 1897.

Karla Droža sprevádzali od začiatku túry neprijemnosti. Cesta zo Starého Smokovca do horár-

ne Kahule pri Štôle, ktorou pred šiestimi rokmi bez problémov prešiel, bola zarastená a značky sa už „stratili“. Náš pútnik aj poblúdil. Keď konečne dorazil do cieľa, všimol si, že horáreň za posledné roky spustla. Príčinou bolo aj to, že turistickým východiskom do Batizovskej doliny sa medzičasom stali Vyšné Hágy. Kahule pre turistov stratili význam. Domáca pani hosťa počastovala navrzým mliekom, krajcom chleba, neskôr aj varenými zemiakmi. Horárov syn sa vybral do Štoly, dojednat

padne jeho hostiteľa, majú niečo na potúženie. Keďže nemali, „odbehol“ späť do Štoly a vrátil sa s veľkou, do polovice naplnenou fľašou špiritusu, z ktorého na mieste riedil „goralku“.

Po nevyhnutných prípitkoch Pastrnák viedol klienta popri Batizovskom potoku, cez Loch, miestami sa predierajúc húštinami k Batizovskému plesu. Klienta sa snažil odhovoriť od výstupu na Gerlachovský štít. Obavy mal najmä zo snehu v Batizovskom žľabe. Podľa Drožovho opisu vodca mal

Gerlach.

Foto: Ivan Bohuš ml.

pre hosťa horského vodcu. Do úvahy prichádzal Ján Ruman-Driečny ml. alebo Ján Pastrnák. Obaja boli považovaní za najlepších znalcov Batizovskej doliny. V roku 1875 „objavili“ Batizovskú prírodu – novú výstupovú trasu na Gerlachovský štít. Práve tadiaľ mal Drož namierené na najvyšší tatranský končiar. Horárov syn sa vrátil s odkazom, že ráno o piatej príde vodca Pastrnák. (Rumana si zákazníci objednávali rok dopredu.) Hosťa na noc uložili do komôrky „plnej kyslého puchu od tvarohu, mlieka a syra“. Drož si všimol, že horár z lôžka, vystlatého senom, predtým vyhnal chlpatého Dunča. Len čo zaspal, prebudilo ho „zúrivé štípanie“. Zbytok noci trávil chodením okolo horárne.

Horský vodca, tak ako to majú vo zvyku veľmi dôležití ľudia, prišiel na stretnutie presne o hodinu neskôr. Zaujímal sa, či klient, prí-

na hlave širáč, oblečenú košeľu, biele nohavice s opaskom, kabanicu a obuté krpce. V ruke držal „obyčajnú sekeru“. Spoliehajúc sa na takýto výstroj mal isto oprávnené obavy. Navyše, krpce mu už začali „oťažievať“. Počas oddychu pri Batizovskom plese neskrýval strach z ďalšieho výstupu a priznal sa, že tri roky nevodil. Tu prešla Karla Droža trpezlivosť. Vodcovi pohrozil, že neuvidí ani „babku“ a všetko „zažaluje u pana služného“. Pastrnákovi teda neostalo nič iné, než si prehodiť cez plece plátenú kapsu a pokračovať.

Tam, kde vyúsťuje Batizovský žľab do doliny, sa z klienta stal vodca. Od blích doštipaný a nevyšpatý „velkomožný panko“ musel ísť ako prvý a do tvrdého snehu vysekávať stupy aj pre svojho vodcu. Nenachádzal reťaze a kramle. Ján Pastrnák, ktorý sa podieľal na ich osadzovaní, tvrdil, že sú hlboko pod snehom. Keď sa svah

začal viac dvíhať, Pastrnák lamentoval, že doma má ženu a deti. Keď to nezaberalo, sťažoval sa na žalúdočné problémy. Drož bol neoblomný. Výstupu prikladal veľký význam. V úvode poviedky napísal: „Nebýti na Gerlachu, toľ pro 'taternika' nečestno“. Navyše iné povinnosti mu neumožňovali v dohľadnej dobe zopakovať pokus. A tak na Pastrnák ne-prestával „tlačiť“. Po ďalšej prudkej výmene názorov sa údajne z vodcu opäť stal vodca. Ďalšiu krízu vyvolali až husté mračná,

ktoré sa začali kopíť na hrebeni. Pri poludňajšom oteplení sneh povolil a strácal stabilitu. Pastrnák v krpcoch vyhľadával skalu, Drož v kožených topánkach s tvrdou podrážkou vystupoval zasneženým žľabom. Nakoniec šťastne vyliezli na skalný hrebeň. Na chvíľu sa oblaky čiastočne roztrhli a videli na druhú stranu, do Velickej doliny. Na otázku, či sú už na vrchole, dostal Drož vyhybavú odpoveď. Po ďalšom krátkom rozjasnení zbadali, že strmý skalný hrebeň sa dvíha ešte vysoko nad ich hlavy. Ale na opačnú stranu, než čakali. „Pazdernák dovedl mne na hre-

ben za Gerlachem...“ – napísal sklamaný a nahnevany Drož. Na ďalší výstup nebolo síl, navyše vrchol sa definitívne zahalil do hustej hmly. Čakala ich len cesta dole. Pri nej sa neudialo nič mimoriadne, len nešťastnému Pastrnákovi sa pri jednom z pádov na suťovisku rozbila fľaša so zbytkom drahocenného nápoja.

Aj na tento príbeh som si spomenul v súvislosti s extrémnymi výkyvmi počasia, keďže sa odohral 24. júla. A v ktorom roku? To autor nespomína. Ale vieme, že do Tatier chodieval od roku 1878 a výstup vykonal „práve 12 let tomu, kdy poprvé učitel Stíl z Novo-Lesné na témě Gerlašské vystoupil“.

Dúfajme, že v nasledujúcom lete budeme mať na turistiku lepšie počasia, než mali Karel Drož a jeho spoločník. A zima... Snáď príde tá „pravá tatranská“.

Ivan Bohuš ml.

Rasťo Hatiar: Na život sa už pozerám filmovo

Filmár Rasťo Hatiar.

Foto: archív R. H.

Z ostatného ročníka medzinárodného festivalu umeleckej tvorby o horách – Horalfest 2014 si odniesol pamätnú plaketu a ako prvý symbolicky vkročil do jeho pomyslenej Siene slávy. Dnes už známy filmár Rasťo Hatiar si v rozhovore zaspomínal nielen na svoje filmárske začiatky, ale prezradil nám aj to, aký projekt chystá najbližšie a či si kamera od neho oddýchne aspoň počas Vianoc.

Ako si spomínaš na svoje horalfestovské začiatky?

Bolo to asi pred desiatimi rokmi, filmoval som vtedy možno druhý rok, čiže ocitol som sa hneď na tých prvých ročníkoch Horalfestu. Aj s kamarátmi sme šli do toho s veľkým nadšením, v tých časoch to bolo ešte také komornejšie, bolo cítiť entuziazmus aj zo strany usporiadateľov aj zo strany tvorcov. Dúfam, že sa festivalu bude dariť aj naďalej a budú z neho vyrastať filmári, ktorí obohatia našu outdoorovú alebo horskú filmovú tvorbu.

Odvtedy, čo si nakrútil svoj prvý film Túžba bežať, prešlo už viac ako desať rokov. Dnes je z teba profesionál, dokonca ťa čoraz častejšie vídať na filmových festivaloch aj ako porotcu... Ako by si s odstupom času zhodnotil svoje prvé filmy?

Samozrejme, už by som tam našiel strašne veľa nedostatkov, amatérskych chýb... ale to je prosťe daň za to, že keď niekto začína,

tak robí aj chyby. Na druhej strane Horalfest je amatérsky festival, čiže je tu tak trošku dovolené robiť chyby, veď predsa nič nie je dokonalé a zvlášť ľudia, keď sa niečo učia, tak robia chyby, ale v porovnaní s dnešnými filmami by sa, myslím si, až tak nestratili.

Keď si začínal, určite si sníval o tom, že raz budeš úspešný. Mal si od začiatku ambíciu stať sa profikom a živiť sa filmovaním?

Filmy som začal robiť ako nadšenec, milovník hôr, ktorý sa chcel so svojimi zážitkami podeliť s kamarátmi, neskôr aj s inými ľuďmi. Priznám sa, že tá ambícia tam vždy bola, ale nie stať sa profikom, chcel som púšťať filmy aj inde ako len doma rodine, od začiatku som túžil chodiť na festivaly a premietiť svoje snímky verejne, takže som sa snažil, aby to bolo pozerateľné.

Keď sme spolu zhruba pred dvoma rokmi naposledy robili rozhovor, netajil si sa snahou urobiť film o Tatrách. Črtá sa už niečo?

Strašne by som chcel urobiť film o Tatrách a som rád, že hoci som sa k nemu ešte nedostal, tak som sa mohol aspoň trošku podieľať na filmoch, ktoré o nich robil Paľo Barabáš. No predsa sa mi možno niečo podarí spraviť, máme nejaký cieľ na túto zimu, takže uvidíme, či to vyjde. Závisí to nielen od počasia, ale od mnohých ďalších vecí. Je to projekt, pri ktorom si splním trošku aj svoj sen a možno popritom aj niečo natočím.

Nikdy si sa netajil tým, že Tatry majú pre teba osobitý čaro, zmenil sa tvoj vzťah k nim, keď si ich začal vnímať viac ako filmár?

Na Tatry sa stále dívam rovnako, je to moje najobľúbenejšie pohorie a teraz nemyslím len Vysoké, ale aj Západné a Nízke Tatry, všetky sú mojou srdcovkou. Najbližší vzťah mám však asi k tým Západným, predsa len sú u nás doma, na Liptove a ja som skôr skialpinista, lyžiar, takže je to pre mňa vhodnejší terén, ale milujem aj Vysoké Tatry, keďže v lete aj trošku leziem. Každé z týchto pohorí je iné a keď človek potrebuje zmenu, môže si vybrať.

Chcela som skôr vedieť, či sa teraz pozeráš na kopce viac filmovo...

Priznám sa, že ja sa už na celý život pozerám filmovo, čo je úplne zlé. Niekedy si hovorím, že si ho už ani neužijem, lebo stále hľadím cez prizmu kamery, rozmyšľam, čo by sa dalo spraviť, aký film, kde by sa dala nájsť nejaká myšlienka... Asi

som už na robení filmov trošku závislý, aj si vravím, veď si konečne začni užívať život, vykašli sa na tú kameru, nerozmýšľaj o tom, vyčutnaj si ten zážitok... Občas sa mi stane, že už idem do hôr aj bez kamery, bez fotoáku a poviem si, že si to idem naozaj užiť, že nejdem filmove, ale stane sa, že ma to aj niekedy mrzí, pretože veľakrát nám tie hory pripravujú neskutočné prevrpenia a potom ľutujem, že mi ušiel krásny záber alebo krásna scenéria.

Na filmových festivaloch žne úspechy najmä tvoj posledný film Slepá dôvera o výstupe nevidiaceho Juraja Prágera na najvyšší vrchol Európy, Mt. Blanc. Na prvé pocity sa to zdá byť nereálne, ale vidno, že niekedy sa naozaj oplatí slepo (si) veriť...

Ja som rád, že sa mu darí. Myslí si, že to bola veľmi pekná vec, ktorá ma určite poznačila na celý život, už len to, že sme boli v tej partii, že sme to dokázali... Možno si niektorí ľudia povedia, že slepý človek v horách nemá čo robiť, ale on je zdravý chalan ako všetci ostatní. Jediný jeho hendikep je, že nevidí a keď jeho zrak dokáže niekto nahradiť, tak je úplne plnohodnotný horal, lebo kondične je naozaj veľmi dobre pripravený. Bol to krásny zážitok a bolo to niečo iné, no priznám sa, že podobný film by som už nechcel robiť, aby som sa „nezaškatulkoval“, že robím filmy o hendikepovaných, v každom prípade to však nelutujem.

Dá sa povedať, že film bol o prekonávaní vlastných hraníc alebo plnení si snov. Aké sny máš ty ako filmár? Je nejaký, za

ktorým by si šiel doslova slepo?

Ja mám také normálne sny. Chcel by som, aby mi vydržalo nadšenie, entuziazmus a všeň, pretože som zistil, že keď robím veci bez vášne, čo sa pri filme niekedy stáva, tak to už nie je také dobré. Ale tak je to asi všade, keď sa človek niečím živí, tak musí často urobiť vec kvôli zárobku, pre peniaze a vtedy sa tá všeň častokrát vytratí...

V tom prípade je na mieste otázka, čo sa filmár Rasťo Hatiar chystá najbližšie točiť s vášňou?

Sám neviem čo, možno to, čo som už naznačil. Nebude to síce len o Tatrách, prezradím, že rád by som urobil film o Petovi Hámorevi, ktorý si to podla mňa zasluží, pretože svojimi výkonomi a svojimi myšlienkami, ktoré razí, je naozaj veľmi hodnotný človek. Už sme sa dohodli na nejakej spolupráci, najhoršie je rozbehnúť sa. Zatiaľ je to ešte v plienkach.

O pár dní sú Vianoce, ako ich budeš tráviť? Stihne si od teba aspoň počas sviatkov odýchnuť kamera?

Kamera si stopercentne odýchne. Vianoce budem tráviť s rodinou, klasicky na chalupe v Dúbrave, v dedinke, kde bývam, pri krbe, kapustnici, šaláte... Priznám sa, že vianočné menu u nás pripravujem ja, okrem kaprov, ktoré vypraží manželka. Aj ma občas podpichne, či nejdeme na sviatky niekde preč, ale ja nechcem. Vianoce v drevenici, ktorá bola mojim snom, sú pre mňa akýmsi vrcholom toho času, ktorý tam trávime. Je to ako z rozprávok... (pet)

V Ý Z V A

Mestské zastupiteľstvo Vysoké Tatry prostredníctvom Tatranského dvojtyždenníka vyzýva predstaviteľov inštitúcií, organizácií a občianskych združení, obyvateľov Vysokých Tatier i tých, ktorým Vysoké Tatry prirástli k srdcu a sledujú dianie v nich, aby predložili návrhy na nominácie jednotlivcov alebo kolektívov, ktorým by mali byť udelené výročné ceny mesta Vysoké Tatry.

Ocenení môžu byť nielen obyvatelia mesta, ale aj osoby, ktoré sa významným spôsobom pričinili o rozvoj mesta a jeho propagáciu doma aj v zahraničí, či kolektívy alebo inštitúcie sídliace vo Vysokých Tatrách.

Už po pätnástykrát sa môžete aj vy podieľať na udelení Ceny mesta za celoživotnú a dlhoročnú prácu v prospech mesta a Ceny primátora za dosiahnuté výsledky či prácu vykonanú v prospech mesta počas uplynulého roka. Prejavom ocenenia dlhoročného angažovania sa pri rozvoji tatranského športu je slávnostné uvedenie do Tatranskej športovej siene slávy.

Návrhy nominácií posielajte do 20. januára 2015 na adresu: Tatranský dvojtyždenník, Starý Smokovec 1, 062 01, Vysoké Tatry alebo na mailovú adresu: ingrid.janigova@vysoketatry.sk. (red.)

Na Skalnatom plese nie sú doma iba medvede, kamzíky a svište

Historiky o medveďovi, ktorý rok čo rok oblieha Skalnatú chatu, už počul vari každý. Málokto však vie, že na Skalnatom plese majú oveľa viac zvieracích návštevníkov. A nie sú to len kamzíky či svište, ktorých domovom sa stali strmé zrázy pod Lomnickým štítom. S tými miestami sú späté osudy niekoľkých líščích generácií, útočiste si tam pravidelne nachádzajú dravce i šelmy, svoje teritórium v tejto lokalite má napríklad vzácna ľadovcová myš. Ľudia, ktorí tu pracujú, dokážu rozprávať úsmevné príbehy o nezbudných vrchárkach, hodoch krivonosov alebo krkavcoch ohlasujúcich smrť...

V symbióze s lanovkou: „Práve na tých zvieratách je krásne vidieť, ako sa príroda dokáže prispôbiť okoliu. Žijú si v symbióze s lanovkou a to, že sa s ňou naozaj zžili, dokazujú aj rôzne príbehy, ktoré s nimi za tie roky máme,“ hovorí Juraj Husovský. A tých je naozaj viac než dosť, dlhoročný lanovkár ich priam sype z rukáva. Hlavnú úlohu v nich hrajú snád všetci zvierací obyvatelia Skalnatého plesa. „Napríklad líšky, ktoré žili za plesom. Mladé boli také krotké, že bežne chodievali k nám do služobnej miestnosti. Dokonca ich máme odfotené ako vošli do chladničky. Najprv sme ich aj plašili, báli sme sa, že sú besné, ale potom sme si na ne zvykli,“ spomína na líščie návštevy v bývalej budove lanovky na Skalnatom plese.

Hniezdo v lanáči: Skutočným zážitkom je vraj sledovať vrchárky. „Žijú tam trvale, keď je zima, tak sa stúlia a vojdú až na nástupište. Stalo sa, že si po-

stavili hniezdo priamo v lanáči. Malé rovno za chodu lanovky prikrmovala matka, bolo nádherné sledovať ako mala nacvičené nájazdy a oni dá sa povedať, že vyrastali ako na kolotoči. Bolo to krásne, vôbec im nevadilo, že je tam nejaká technológia. Dokonca tam zahniezdil aj sokolí párik, jeden však zrejme niekde zahynul a ten druhý sedel na lane a vyčkával svojho druhu,“ rozpráva Husovský. Nástupište niekdajšej kabínkovej lanovky sa stalo i domovom sovy. Aj keď iba prechodným – a najmä nedobrovoľným. „Chúďa, vletela dnu v noci a keďže sú tam spínače, automaticky sa rozsvietili reflektory. Bola dezorientovaná, tak si sadla na okno v čakárni a tam sme ju ráno našli. Snažili sme sa ju odtiaľ dostať, plašili sme ju, nakoniec tam bola dva dni. Keď odlietala, práve sa zvečierovalo, ona začala krúžiť ponad sedačkovú lanovku, zrazu zapikovala a v kosodrevine ulovila ľadovco-

Najdúch, ktorého pomenovali Poma, sa stal legendou.

vú myš,“ opisuje rozlúčku s nečakanou noclažníčkou Husovský.

Stena krivonosov: Kamenné múry budov na Skalnatom plese si obľúbili aj krivonosy. „Sedia si a vyzobávajú z nich škárovanie, takže hocikedy ich tam máme celú stenu. Je ich tam aj tridsať,“ pochvaľuje si bezplatné vtáčie divadlo Husovský. I keď ho mali grátis, krivonosom sa viackrát odmenili. Neraz im zachránili život. „Stáva sa, že naletia do skiel na budove a stratia vedomie. Aj sa stane, že zahynú, zamrznú, ale veľakrát ich nájdeme, ohrejeme a pustíme,“ dodáva dlhoročný lanovkár.

Legendárna Poma: Historiky o častých medveďích návštevách na Skalnatom plese už síce zatičili tie o legendárnom najdúchovi menom Poma, ale Husovský sa na psieho spoločníka turistov ešte veľmi dobre pamätá. „Vozievala sa lanovkou hore-dolu a dávala pozor na cestujúcich,“ pousmeje sa pri spomienke na neho lanovkár. Mnohí si istotne spomenú, ako svojím brechotom neúnavne kritizovala turistov za to, že nesprávne vystupujú zo sedačky...

Maco za mrežami: „Bežné sú tu aj stretý s veľkými šelmami, najmä medveďom. Chodievali nielen na Skalnatú chatu, ale aj k nám. Raz sa stalo, že prišiel vektor a nemohli sa zviezť lanovkou odpadky zo Skalnatého plesa, tak sa niekoľko dní sústreďovali pod mrežovanými roštmi, ktoré sa dali zdvihnúť. Večer sme potrebovali meracie prístroje a ako som kráčal po tom ochodze, až som podskočil ako zaútočil na mňa. Nakoniec sme ho vyplašili a ušiel do kosodreviny,“ opisuje stretnutie s obávanou šelmou Husovský. Zážitkom je vraj sledovať svorku vlkov prebiehajúcu ponad štart, pozorovať rysa pri hvezdárni či líšky špacirujúce po zjazdovke nad Skalnatým plesom. Fascinujúce predstavenie však dokážu ponúknuť aj kamzíky a svište. „Nie som odborník, ale pravdepodobne vodca stáda, ktorý prehrá súboj, sa stiahne a príde až priamo do obývanej časti plesa, k od vykurovania vyhriatemu múru, oprie sa a takto si celú zimu vegetí s nami. Pokiaľ nedožije svoj život, tak sa zdržiava pri nás,“ približuje kamzíčie (pokračovanie na str. 18)

Aj takáto nepozvaná návšteva našla útočiste v budove lanovky.

Na Skalnatom plese nie sú doma iba medvede, kamzíky a svište

(dokončenie zo str. 17)

rituály Husovský. „Krásne je pozorovať kamzicu s mladými, vidieť, ako sa o ne stará alebo pozorovať, ako ich zhrňa dokopy, keď nad nimi krúži orol,“ netají sa Husovský.

Svišť v obývačke: Kopec príbehov má aj so svišťami, sledovať ich kolónie v Skalnatej doline je ozaj zážitkom. „Sú to zlaté zvieratká. Pod lanovkou do Lomnického sedla majú nory a turisti si ich fotia priamo z lanovky. V Lomnickom sedle nám vošiel

do „obývačky“ svišť, nemohol sa dostať vonku, a tak povyhrýzal drevo, izolácie... Nakoniec sme mu museli otvoriť okno, cez ktoré vypadol dole, ale prežil to,“ opísal nepozvanú návštevu Husovský.

Vrchárka – zlodejka: Zvierací obyvatelia Skalnatého plesa sa im neraz postarajú aj o úsmevné príhody. „Návštevník si objednal kapustnicu, sadol si na terasu a kým sa vyzliekal z vetrovky, pričupkala vrchárka a vytiahla mu klobásu z polievky. Podobne aj kocúr, ktorý bol kamarát s líškou,

zvykol vyskočiť na stôl a pozerat zbožne na turistov, čo jedia a či sa mu niečo náhodou neujde,“ rozosmeje sa pri spomienke zvieracích stravníkov Husovský.

Líščia samovražda: Život však píše nielen veselé príbehy. Za tie roky bolo Skalnaté pleso svedkom nejednej zvieracej tragédie. „Pred pár rokmi tam žila kuna. Bola krásne sfarbená, huňatá, cez pivnicu sa dokázala dostať až do Enciánu. Ak sa stalo, že našla nejaké vreco s odpadkami, tak ho roztrhala, bola

pred pokladňou,“ povzdychne si Husovský. Zachrániť sa im nepodarilo ani jazveca, ktorého našli pod ratrakom v neďalekom Lomnickom sedle. „Vtedy sme ešte nejazdili, zrejme si tam našiel útočisko a zamrzol tam. Viac šťastia mal aspoň ten, ktorý sa jedného krásneho dňa v zime objavil polozamrznutý na Lomnickom štíte. Mysleli sme si, aké je to milé zvieratko, ale bolo to o život. Chceli sme ho zviezť lanovkou, no netušili sme, že bude až taký agresívny. Nemohli sme ho dostať do vrecia, aj niekoho pohryzol, ale nakoniec sme zišli dolu, do Tatranskej Lomnice,“ pridáva ďalšiu z príhod lanovkár.

Poslovia smrti: Krúženie krkavcov je pre nich signál, že sa niečo deje. „Už vieme, že hľadajú mŕtvych horolezcov alebo je niekde lavínou strhnutý kamzík či iné zviera,“ vraví Husovský. Aj napriek občasným ľudským i zvieracím tragédiám, ktorých sú Skalnaté pleso a okolité žľaby občas svedkom, prevažujú príjemné zážitky. „Keď hore nocujeme, tak to je nádhera pozorovať a počúvať tú prírodu. Tie zvieratá žijú v takej zhode a medzi seba pribrali aj nás a lanovku,“ uzatvára Husovský. (pet)

Líška – strojníčka.

Rainerka ostáva Petrasovcom

Na Rainerke budú aj naďalej chatárčiť Petrasovci. Jej staronovým nájomcom sa stal Peter Petras mladší. Zmluvu o prenájme na desať rokov im včera prišiel osobne odovzdať riaditeľ Štátnych lesov (ŠL) TANAPu Peter Líška spolu s ministrom pôdohospodárstva Lubomírom Jahnátkom. „Je to pre nás zadostučinenie. Teším sa, že sa to podarilo a som vďačný za obrovskú podporu ľudí, ktorí majú radi Tatry. Je to pre nás vzpruha, chytili sme druhý dych,“ netajil spokojnosť Peter Petras starší. Z chaty sa odísť nechystá, aj naďalej bude vítať turistov.

Výberové konanie na nájomcu chaty vyhlásili ŠL TANAPu začiatkom decembra, víťaz bol jasný hneď, ako obálky minulý pondelok otvorili. Petras mladší bol podľa ich hovorkyne Lenky Burdovej jediný, kto spomedzi troch uchádzačov bez akýchkoľvek pochybností splnil zákonom stanovené podmienky. „Žiadateľ musel preukázať napríklad prevádzkovanie vysokohorskej chaty alebo útulne v 5. stupni ochrany prírody so zásobovaním bez pou-

žitia mechanizačných prostriedkov a prevádzkovanie infocentra so zameraním na ochranu prírody TANAPu najmenej počas obdobia štyroch rokov,“ konkretizovala Burdová. Okrem toho musel ponúknuť ročný nájom minimálne 980 eur. Jeho výška bola podľa hovorkyne stanovená na základe znaleckého posudku.

„Vnútorňý pocit je fantastický. Pred tridsiatimi rokmi by som skákal od radosti. Táto istota nám dodala ešte väčšiu chuť do zvelačovania chaty. Práve som u stolára, chystáme dosky na novú podlahu,“ neskrýval nadšenie z výsledkov Petras starší. Tvrdí, že víťazstvo spravodlivosti im fúklo vietor do plachiet. Pátrať po tom, kto boli zvyšní dvaja uchádzači, sa vraj nechystá. „Podľa zákona mali na to právo, ale ak by sa ukázalo, že to boli nejakí priatelia, ktorí sa chceli „napásať“ na cudzom, tak by som to cítil ako morálny podraz,“ dodal charizmatik chatár, ktorý chce ostať aj naďalej duchom „svojej“ chaty.

Spolu so synom sa chystajú pokračovať v skrášľovaní Rainerky. V lete plánujú urobiť izoláciu

i drenáž, aby do chaty nezatekalo, pustí sa chcú aj do úprav strechy. „Radi by sme ju vzadu predĺžili, čím by sa zabránilo vtekaniu vody dovnútra a priestor, ktorý by tam vznikol, by mohol slúžiť ako terasa. Všetko však bude závisieť od povolení,“ naznačil ďalšie plány Petras starší. V interiéri by časom mohli pribudnúť i nové stoly a lavice.

Chatár sľubuje, že ani túto zimu nebude na Starolesnianskej

poľane chýbať povestný snehový betlehem. A tak, ako povedal už pred časom, svoju sochu pri Rainerovej útulni bude mať aj minister Jahnátek, ktorý sa v boji za chatu postavil na jeho stranu a pomohol presadiť novelu zákona o správe majetku štátu. Vďaka tomu nerozhodovala o novom chatárovi iba výška ponúknuťého nájmu. Všetkým, ktorí mu držali prsty či podpísali petíciu, sa chystá poďakovať aj osobne počas tradičného Trojkráľového popoludnia. (pet)

Na Rainerke sa nič nemení. Jej dušou aj naďalej ostáva Peter Petras starší a nájomcom jeho syn, ktorý zmluvu so Štátnymi lesmi TANAPu podpísal na najbližších 10 rokov. Výška ročného nájmu je 1 500 eur. Foto: pet

Petícia nespĺnila očakávania

V SKRATKE

Petícia za otvorenie Tatier, ktorú spustil Klub slovenských turistov (KST) ešte na jar, nespĺnila očakávania. Namiesto stotisíc podpisov, ktoré plánovali získať, aby sa ňou mohol zaoberať aj parlament, sa vyzbieralo iba niečo vyše 1 200! „Výkonný výbor na svojom zasadnutí konštatoval, že sa nejedná o taký počet, o ktorý by sa dalo relevantne oprieť pri ďalšom konaní, preto petíciu odovzdávať nebudeme,“ potvrdil bývalý podpredseda KST Marek Heinrich.

Podľa výkonného výboru to však neznamená, že problém neexistuje. „O ďalších krokoch vo veci otvorenia Tatier sa počká na názor našej sekcie vysokohorskej turistiky,“ dodal Heinrich. Tá zasadala v polovici minulého týždňa a rozhodla, že žiadne aktivity v tejto veci zatiaľ podnikáť nebude. „Petícia nespĺnila svoj účel,

čakáme ešte na odozvu jaskyniarov, momentálne je to však na mŕtvom bode,“ konštatoval predseda sekcie Vojtech Jeremiáš.

Petíciu chcel KST dosiahnuť väčšie otvorenie Tatier. Jej iniciátori žiadali zrušiť viaceré obmedzenia, ktoré platia dnes v národnom parku, okrem iného chceli pre bežných turistov sprístupniť

aj niektoré tatranské štíty, vrátane Gerlachu. Volali tiež po skrátení sezónnej uzávery, ktorá sa mala zo súčasných sedem a pol mesiaca zredukovať na obdobie od 15. marca do 15. júna, ako aj zrušenie všeobecného zákazu vstupu do jaskýň. Ich snahy podporila aj Slovenská speleologická spoločnosť, naopak Slovenský horolezecký spolok (SHS) JAMES, Slovenský cykloklub a Slovenský vysokohorský turistický spolok iniciatívu KST kritizovali a označili ju za nešťastnú, keďže podľa nich oslabuje pozície všetkých organizácií pred dosiahnutie toho istého cieľa.

Podľa Heinricha KST sa rozhodol pre petíciu aj preto, že vyskúšal všetky možné cesty, no bez úspechu. A hoci sa petičná akcia skončila fiaskom, podľa neho to vôbec neznamená, že v tejto veci nemôžu pokračovať iní. „Osobne však priestor v tejto oblasti nevidím, pokiaľ KST nebude mať svojich ľudí aj v orgánoch štátnej správy. Akoukoľvek cestou sa KST v minulosti vybral, výsledok bol rovnaký,“ uzavrel Heinrich. (pet)

► Po Jasnej, kde odštartovali lyžovačku predminulý piatok, urobili lyžiari prvé oblúky už aj na Štrbskom Plese a v Tatranskej Lomnici. Na Mikuláša pod Soliskom spustili zjazdovky Interski, Esíčko, Turistic-ká a Spojka, pod Lomnickým štítom na nich čakali zasnežené trasy zo Skalnatého plesa.

► Betlehemské svetlo by sa malo túto nedeľu rozžiariť aj na Lomnickom štíte. Symbol nádeje, lásky a porozumenia na pomyselnú strechu Slovenska už tradične vynesú skauti spod Tatier.

► Múzeum TANAPu v Tatranskej Lomnici je z technických príčin od pondelka zatvorené. Expozíciu si návštevníci budú môcť opäť pozrieť až počas vianočných sviatkov, otvorené bude od 26. do 30. decembra v čase od 8.30 do 12.00 hodiny a od 13.00 do 16.00 hodiny. Na Silvestra a na Nový rok bude zatvorené, svoje brány znova otvorí 2. januára 2015.

► Už túto nedeľu štartuje skialpinistická sezóna. Podľa Návštevného poriadku TANAPu môžu skialpinisti využívať len vymedzené trasy, na lyžiach sa dá vyjsť aj k vysokohorským chatám, s výnimkou tej pod Rysmi. Skialpinistická sezóna v Tatrách trvá od 21. decembra do 15. apríla.

► Prilby pre deti do 15 rokov nebudú povinné! Návrh poslancov Národnej rady SR za Most-Híd v parlamente totiž neprešiel. Dvojica Gábor Gál a Árpád Érsek sa povinnosť nosiť prilby na zjazdovkách usilovalo dostať do novely zákona o Horskej záchrannej službe s cieľom zvýšiť bezpečnosť lyžiarov na svahoch.

► Štátne lesy TANAPu tento rok ponúkli na predaj približne tristo vianočných stromčekov. Záujemcovia si ich môžu kúpiť na jednotlivých ochranných obvodoch, okrem Smokovca. Cena sa rovnako ako vlni pohybuje od 1,60 eura za metrový smrek po takmer 16 eur za štvor-metrovú jedličku.

► Šancu pomôcť Tatrám mal každý, kto sa minulý štvrtok rozhodol navštíviť fanpage obchodného reťazca na populárnej sociálnej sieti a zdieľať status, ktorý spoločnosť uverejnila pri príležitosti Medzinárodného dňa hôr. Lidl plánoval venovať slovenským horám ďalších desiatitisíc stromčekov, ak fanúšikovia počas 24 hodín dosiahnu métu desiatitisíc zdieľaní. Nakoniec ich bolo „iba“ niečo cez tritisíc, reťazec však aj napriek tomu prisľúbil, že daruje prostriedky na výsadbu 3 100 sadeníc, ktoré tentokrát prídu do Nízkych Tatrách. Lidl slovenským horám pomáha už od roku 2012, kedy daroval prvých 25-tisíc sadeníc, vďaka známemu projektu Voda pre stromy doteraz vyčlenil financie na výsadbu viac ako 260-tisíc stromčekov vo Vysokých i Nízkych Tatrách. (pet)

Chystajú ďalšie on-line prenosy

Ešte do Vianoc by ochranári chceli spustiť ďalšie on-line prenosy. Ku kamzíkom a svištom, ktoré sníma kamera pod Lomnickým štítom, by už v najbližších dňoch mali pribudnúť spevavce. „Vzhľadom na miernu zimu dravce zatiaľ neprichádzajú do úvahy. Pripravujeme však niekoľko noviniek, všetko závisí od toho, ako sa dohodneme s poskytovateľom služieb, ktorý technicky zabezpečuje živé prenosy,“ naznačil ďalšie plány riaditeľ správy TANAPu Pavol Majko. Tie by však mali byť realitou až po Novom roku, nájdete ich už tradične na www.spravatanap.sk alebo www.kukaj.sk. (pet)

Kontrola ukázala, že lesníci nepochybili, na exministra už podali trestné oznámenie

Obvinenia zo šafárenia s drevom, ktorými na adresu Štátnych lesov (ŠL) TANAPu nešetřil exminister pôdohospodárstva Zsolt Simon, sa nepotvrdili. Kontrola ukázala, že lesníci nepochybili. Zatiaľ čo bývalý šéf rezortu jej výsledky označil za blamáž a na svojich vyjadreniach trvá, ŠL TANAPu došla trpezlivosť a vyrukovali s trestným oznámením za porušovanie cudzích práv.

Okrem toho sa lesníci na exministra chystajú podať aj žalobu za poškodenie dobrého mena. „Pokladal som si za povinnosť urobiť tak ako štatutárny zástupca ŠL TANAPu, chrániac kolektív mojich spolupracovníkov, ktorí by si za svoju prácu zaslúžili pochvalu a nie mediálne útoky v podobe nepravdivých výrokov poslanca Zsolta Simona, ktorý v snahe naháňania politických preferencií ich prácu neustále znevažuje,“ vyjadril sa riaditeľ ŠL TANAPu Peter Líška.

Bývalý šéf rezortu lesníkov obvinil z rozkrádania Tatier, podľa neho drevo z tohtoročnej veternej kalamity pridelujú ako sa im páči, komu chcú, ako chcú a bez verejnej súťaže, výsledkom čoho je cena dreva pri pni 25 eur za meter kubický. „Na poľskej strane Tatier sa kalamitné drevo predáva cez verejnú súťaž, do ktorej sa zapojili úspešne aj slovenské subjekty. Cena dreva pri pni sa tam pohybuje na úrovni 55 eur za meter kubický,“ nechal sa počuť podpredseda strany Most-Híd. Podľa jeho slov ŠL TANAPu tak občanov Slovenska pripravujú o približne 30 eur na každom kubiku dreva, čo znamená, že štát prichádza o viac ako štyri milióny eur.

Jeho ostré vyjadrenia neostali bez odozvy, súčasný minister pôdohospodárstva Ľubomír Jahnátek, ktorého Simon vyzval, aby zabezpečil okamžitú

nápravu a nariadil povinné verejné súťaže, poslal na lesníkov kontrolu. Tá ani po dvoch mesiacoch porušenie zákona nezistila.

„Neopodstatnenosť jeho tvrdení dokladoval správa majetku štátu v TANAPe predložením oficiálneho dokladu potvrdzujúceho skutočnosť, že Tatrzański Park Narodowy (TPN) v Poľsku drevo na pni nepredával a ani nepredáva, všetko drevo, ktoré odberateľom ponúka na predaj, predáva zo skladov, tzv. odvozných miest za priemernú cenu 37 eur za meter kubický,“ uviedla hovorkyňa ŠL TANAPu Lenka Burdová. Podľa stanoviska lesníkov v priebehu kontroly bolo konštatované aj to, že ŠL TANAPu predávajú kubik dreva v porovnaní s predajnou cenou dreva v poľskom TPN výrazne efektívnejšie.

Zistenia ministerských úradníkov však Simon označil za blamáž, za svojimi výrokmí si stojí. „Kontrola dospela k názoru, že žiadny zákon porušený nebol a všetko je v poriadku preto, lebo Poliaci nepredávajú drevo pri pni. Je to hra o slovíčka,“ reagoval na výsledky auditu exminister. Podľa neho bola u našich severných susedov vypísaná verejná súťaž s termínom predkladania žiadostí 17. februára tohto roka. Na základe tejto výzvy mala poľská strana predávať drevo na manipulačnom poli na úseku lesa, a teda podľa Simona ide o to isté drevo ako na slovenskej strane. „Čo mali spraviť úspešní uchádzači? Mali spáliť drevo, stromy. Vytriediť, vyvozit' a upraviť plochy. Detto to isté, čo u nás v rámci predaja dreva pri pni,“ vysvetlil bývalý šéf rezortu pôdohospodárstva. Očakáva, že všetko sa riadne vyšetrí a občania sa dozvedia skutočnú pravdu.

O stanovisko sme požiadali aj ministerstvo, do uzávierky však neodpovedalo. (pet)

Zima v tatranských plesách

Tatranská zima ukryje pod hrubú snehovú perinu nielen horské lúky, kosodrevinu alebo suťoviská, ale tiež tatranské jazerá. Tým sa ich existencia či dokonca život v nich stávajú ešte tajomnejšími.

Na začiatok je potrebné pripomenúť, prečo hlbšie jazerá ani v tak chladnej oblasti akou sú Tatry nemôžu úplne zamrznúť. Súvisí to predovšetkým s jednou z fyzikálnych vlastností vody, jej hustotou. Najhustejšia, a tým aj najťažšia voda, má teplotu 3,98 °C, preto klesá a vyplňa dná hlbokých jazier. Teplejšia aj chladnejšia voda sú ľahšie, stúpajú ku hladine. Nezávisle na ročnom období. Dvakrát do roka prebieha v jazerách takzvaná homotermia, čiže voda celého vodného stĺpca má rovnakú teplotu - 3,98 °C a tým sa celý vodný stĺpec vertikálne premieša. Je to na jar a v jeseni. Od jesennej homotermie, vďaka neustále klesajúcim teplotám vzduchu, klesá i teplota vrchnej vrstvy vody, až nakoniec voda na hladine zamrzne. Objem ľadu je o desať percent väčší ako má voda, preto ľad pláva na hladine a je schopný udržať na svojom povrchu dokonca i značnú záťaž. Oproti vode má tiež väčšie izolačné vlastnosti a tým chráni vodu pred ďalším zamŕzaním. Izolačnú schopnosť ľadu zvýrazní ešte snehová pokrývka a sčasti tiež pôda, ktorá ani v Tatrách nedokáže počas zimy premrznúť viac ako jeden meter. Hĺbka premŕzania pôdy s hrúbkou ľadu súvisí. Často je podobne hrubá. V tatranských plesách dosahuje ľad hrúbku od 40 centimetrov na nižšie položených plesách až po jeden meter na vyšších.

Okrem nadmorskej výšky má na jeho hrúbku vplyv i hĺbka ple-

Kvety aj ľad v júli pri Zmrzľom pleso.

Foto: P. Král

sa, jeho expozícia, objem vody a tiež intenzita prítoku, ktorý cez jazero preteká. Aj v zime sa sneh na tatranských svahoch roztápa a presakuje zaužívanými podzemnými cestičkami do údolia. Plesá sú akousi medzistanicou takto stečenej vody. Celoročne. Je to tiež dôvod, prečo hladiny plies kolíšu len minimálne. Čím viac vody priteká, tým viac zároveň odteká. Už malé zvýšenie hladiny plesa spôsobí tiež zvýšenie jeho odtoku. Pritekajúca voda ovplyvňuje hrúbku ľadu na jazere jednak svojou mierne vyššou teplotou, nadobudnutou počas prítoku podzemím, a jednak násilným vytlačáním teplejšej vody z dna jazera ku hladine v miestach výverov. Prúdenie vyvierajúcej vody spôsobuje tiež nerovnakú hrúbku ľadu v rámci jedného jazera.

Faktory, ktoré majú vplyv na hrúbku ľadu na jazere, majú vplyv aj na dĺžku zámru jazier. Najvyššie položené tatranské plesá začínajú zamŕzať začiatkom októbra a úplne rozmŕznú až v auguste (Vyšné Wahlenbergovo pleso, Zamrznuté pleso, Ladové pleso), nižšie položené zamŕzajú v polovici novembra a roztápajú sa koncom mája (Popradské pleso) a najnižšie zamŕzajú až koncom novembra a roztápajú sa začiatkom mája, alebo koncom apríla (Štrbské pleso, Nové Štrbské pleso, Jamské pleso).

Mnohé tatranské plesá sú viac ako pol roka pokryté ľadovou pokrývkou. Vo vode je úplná tma, zdalo by sa, že život tu nemôže fungovať. No nie je to tak. Aj v tatranských plesách sa museli rastliny a živočíchy prispôbiť náročným zimným

podmienkam. Niektoré akoby pod ľadom dokonca zvýšili telesnú aktivitu. A pre niektoré druhy je pobyt pod ľadom nutnosťou. Bez plusovej teploty vo vode by viaceré druhy hmyzu neprežili. Prezimovať musia tak ryby v Štrbskom, Popradskom, vo Veľkom Hincovom pleso, ako aj vodné chrobáky, červy sedimentov dna, cievnaté vodné rastliny, drobný fytoplanktón, rôzne vývojové štádiá vážok, podeniak, pošvatiek alebo dafnie, výrniky, chvostoskoky. Niektoré živočíšne druhy zimu neprežijú, zabezpečia si, aby prežilo aspoň ich potomstvo.

Hoci už mnohé zákonitosti vodného sveta poznáme, jednotlivé tatranské plesá majú ešte stále svoje tajomstvá. Odhaľovať ich je nekonečným a náročným procesom.

Pavol Král

Atmosféra pod ľadom jedného z tatranských plies.

Pstruhy v zime vyhľadajú hlbšie tíšiny.

Tatranské informačné kancelárie vstupujú do zimnej sezóny s novinkami

Tatranské informačné kancelárie (TIK-y) vstúpia do zimnej sezóny s viacerými novinkami, ktoré ocenia najmä naši návštevníci. TIK-y sú „bránou“ Vysokých Tatier, cez ktorú prejde ročne až 46 000 turistov. Z toho dôvodu je každá investícia do zlepšenia a skvalitnenia služieb poskytovaných informačnými kancelárkami veľmi dôležitou súčasťou ponuky služieb poskytovaných v našom regióne. Z toho dôvodu sa snažíme neustále zlepšovať a skvalitňovať poskytované služby a zjednodušovať prístup turistov k informáciám.

Vďaka dotácii z oblastnej organizácie cestovného ruchu Región Vysoké Tatry a spolupráci s Horskou záchrannou službou (HZS) sú naše TIK-y vybavené novými plazmovými obrazovkami, no-

vým počítačom a čiastočne aj novým nábytkom. Najväčšou novinkou je tzv. „slučka“ – program pre plazmové obrazovky, v ktorom sa zobrazujú on-line informácie o prevádzke lyžiarskych stredísk, on-line kamery, on-line správy o počasí, správy o kultúrnych podujatiach, výstrahy HZS súvisiace s pohybom v horskom teréne a ďalšie informácie z nášho regiónu. Tieto informácie budú prístupné nielen na plazmových obrazovkách v TIK-och, ale členovia Združenia cestovného ruchu Vysoké Tatry (ZCR VT) budú mať možnosť sprístupniť túto „slučku“ aj svojim návštevníkom na recepciách. V spolupráci s ubytovateľmi tak ponúkneme návštevníkom naozaj aktuálne a komplexné informácie už priamo v ubytovacích zariadeniach.

Okrem už spomenutých technických novinek pracujeme neustále aj na skvalitnení toku informácií medzi informačnými kancelárkami v regióne. Vďaka pravidelným stretnutiam pred letnou a zimnou sezónou je zabezpečený „tok“ aktuálnych informácií pre zamestnancov informačných centier. Každé stretnutie je spojené s výmenou materiálov, aby si návštevníci mali možnosť nájsť potrebné informácie vo všetkých participujúcich informačných centrách.

Posledné tohtoročné stretnutie pred zimnou sezónou sa nám podarilo obohatiť aj o veľmi zaujímavé prednášky HZS a Spolku horských vodcov Vysoké Tatry (SHV VT).

Účastníci získali inštrukcie, kde získať potrebné informácie o lavínovej situácii na horách,

o výstrahách HZS, ale aj o tom, na koho sa má obrátiť turista v prípade núdze. V diskusii sa hovorilo aj o najčastejších príčinách zásahov HZS počas zimného obdobia. Zaujímavé boli aj informácie člena SHV VT o ich činnosti a možnostiach, ktoré v zimnom období turistom spolok ponúka. Obe prednášky boli veľmi zaujímavé a spolu trvali vyše hodiny. Vzhľadom na dôležitosť informácií budú tieto prednášky opäť zorganizované pred letnou sezónou, aby mali možnosť získať potrebné informácie nielen zamestnanci turistických informačných centier, ale aj členovia ZCR VT.

Ing. Lucia Dubielová,
výkonná riaditeľka ZCR VT

Valné zhromaždenie ZCR VT

Dňa 9. decembra 2014 sa v zlatom salóniku Hotela Slovan v Tatranskej Lomnici uskutočnilo Valné zhromaždenie Združenia cestovného ruchu Vysoké Tatry (ZCR VT).

Program valného zhromaždenia bol veľmi bohatý a trval bezmála štyri hodiny. Po oficiálnom zasadnutí ešte prebiehala voľná diskusia, ktorá sa skončila až vo večerných hodinách. Dôležitými bodmi programu boli: schválenie rozpočtu ZCR VT na rok 2015, schválenie výšky členského príspevku pre rok 2015, informácie o pláne činnosti a „hlavných témach“ pre rok 2015 a voľby kandidátov do Dozornej rady ZCR VT a Predstavenstva ZCRVT na najbližšie dva roky.

Výkonná riaditeľka v úvode svojej prezentácie informovala prítomných o aktivitách združenia v uplynulom roku a o stave členskej základne, ktorá sa v roku 2014 rozrástla na úctyhodný počet 188 členov. Z uvedeného počtu je 40 hotelov, 65 penziónov, 19 apartmánov a apartmánových domov, 9 chat, 25 privátov (ubytovanie na súkromí) a 30 subjektov poskytujúcich služby. ZCR VT zastrešovalo v roku 2014 spolu 7 786 pevných lôžok.

Ďalším bodom programu bola prezentácia plánu činnosti ZCR VT na rok 2015. Na plán činnosti nadväzovalo schvaľovanie rozpočtu ZCR VT a členského príspevku pre rok 2015. Výška člen-

ského príspevku bola jedhlasne schválená v rovnakej výške ako minulý rok. V rámci členstva v ZCR VT budú mať subjekty možnosť zverejniť svoje ubytovacie zariadenie na stránke www.tatry.sk, budú prezentované na všetkých výstavách a veľtrhoch, na ktorých sa ZCR VT zúčastní, budú mať možnosť zapájať sa do projektov ZCR VT a oblastnej organizácie cestovného ruchu Región Vysoké Tatry, budú mať možnosť získať finančné prostriedky na tzv. miniprojekty, môžu zverejňovať svoje kultúrne podujatia na stránke www.tatry.sk, môžu zverejniť svoje propagačné materiály v Tatranských informačných kanceláriách, získajú prístup na Intranet, budú mať možnosť zapojiť do spoločných produktov, ktoré sú naplánované v rámci marketingového plánu na rok 2015 a ďalšie výhody vyplývajúce z členstva a činnosti ZCR VT.

V závere zasadnutia prebehli voľby do orgánov ZCR VT. Subjekty mali možnosť kandidovať na pozície v predstavenstve a dozornej rade podľa nasledujúceho kľúča: a/predstavenstvo: 3 subjekty za hotely, 2 subjekty za služby, 2 subjekty za penzióny, priváty, chaty a apartmány, 2 subjekty za pridružených členov.

Ďalšie 3 pozície v predstavenstve ZCR VT v zmysle platných Stanov ZCR VT obsadzuje Mesto Vysoké Tatry (poslanec mestského zastupiteľstva). b/ dozorná rada: po 1 členovi za každú kategóriu ako bola uvedená pri predstavenstve ZCR VT. Nové predstavenstvo a dozorná rada zasadnú už tento týždeň na spoločnom rokovaní. Informácie o zvolených kandidátoch a priebehu valného zhromaždenia nájdú členovia ZCRVT na Intranete zcr.tatry.sk.

Záver valného zhromaždenia patril voľnej diskusii o aktuálnych témach, projektoch a plánoch na ďalší rok. Diskutované témy a plány na ďalší rok sú veľmi rozsiahle a budú uverejnené v samostatnom článku v najbližších číslach Tatranského dvojtyždenníka a aj na spomínanom Intranete. Rok 2015 však bude patriť hlavne spoločnému marketingu,

tvorbe spoločných produktov, zapájaniu sa do spoločných projektov, podpore členov, vzdelávaniu, miniprojektom i rozvíjaní projektov, ktoré boli začaté v roku 2014. Veľkou pomocou budú ZCR VT komisie, a to športová, IT i marketingová, vytvorené zo zástupcov členskej základne.

Členovia ZCR VT na zasadnutí jasne podporili trend smerovania ZCR VT, ktorý sa naštartoval počas uplynulého roku. Väčšina členov predstavenstva a dozornej rady sa rozhodli vo svojej práci pokračovať a získali aj podporu členskej základne na ďalšie funkčné obdobie.

Ďakujem všetkým členom, ktorí sa Valného zhromaždenia ZCR VT zúčastnili. Zvoleným členom predstavenstva a dozornej rady prajem úspešný štart do nového funkčného obdobia.

Členom ZCR VT prajem krásne vianočné sviatky a úspešný štart do roku 2015.

Ing. Lucia Dubielová,
výkonná riaditeľka ZCR VT

Tenisové Tatry oslovujú čoraz častejšie aj tenistky

Slovenskí tenisti si „zapinkali“ na mini tenisovom ihrisku, ktoré si rozložili na Lomnickom štíte v poslednú novembrovú sobotu. O deň skôr však odohrali aj exhibíciu, ktorá už tradične je pod tatranskými štípmi predzvestou Vianoc. Tenisti v čase voľna si prišli oddýchnuť, zregenerovať i zatrénovať takto už po štvrtý raz. Nechýbali mená z nedávnej slovenskej tenisovej histórie i nastupujúcej generácie a po vlaňajšej premiére, keď sa predstavili na Tenisových Tatrách aj ženy, tento rok ich prišlo o niečo viac. Momentálne najúspešnejší tréner Marián Vajda priviedol aj svoje dve dcéry Nikolu a Natáliu. No publikum potešili aj dve mladučké slovenské reprezentantky, a to Jana Čepelová, ktorá v tomto roku na turnaji v Charlstone vyhrala nad svetovou jednotkou Serenou Williamsovou. Druhou bola Karolína Schmidlová, ktorej doterajším najlepším umiestnením bol pred dvoma rokmi postup do druhého kola hlavnej súťaže dvojhry žien na grandslamovom turnaji Roland Garros v Paríži.

Farby silnejšieho pohľavia hájili už tradične Branislav Stankovič, Ján

Krošlák, Michal Mertiňák, po druhýkrát sa pod Lomnickým štítom predstavil aj Miloslav Mečíř ml., ale aj Norbert Gomboš, Andrej Martin a Jozef Kovalík, ktorí by sa v budúcnosti mali stať oporou slovenskej reprezentácie v Davis cupe a zahral si aj český tenista Dan Trčka.

V minulosti zvykli zohrať pomyseľný súboj mladí tenisti proti starším, tento raz všetkých zreb rozdělil medzi dvoch kapitánov, a to Stankoviča na jednej a Vajdu na druhej strane. Po jednom víťaznom sete si rozdělili obidva tímy a tak sa o víťazovi rozhodlo v tajbrejku, kde mali viac šťastia Vajdovci a napokon vyhrali celú exhibíciu. Trénerovi Novaka Djokovica pomohla zrejme aj raketa svetovej jednotky, s ktorou sa na Tenisových Tatrách predstavil.

Tenisti prichádzajú do Tatranskej Lomnice predovšetkým vďaka aktivitám Petra Simčáka, ktorý tu prevádzkuje tenisovú halu a spolu so Stankovičom tu už dotiahli aj turnaja ITF Futures s dotáciou desaťtisíc dolárov. Budúci rok sa však môžeme tešiť na ďalší turnaj pre profesionálnych tenistov,

a to Challenger tour Poprad-Tatry 2015 so 42,5-tisícovou dolárovou dotáciou, ktorý sa presťahuje po úspešných trinástich ročníkoch z Košíc. „Tenisti tu chodia radi. Tatry sa pre nich stali akýmsi domovom, nielen pre sústreďenia, ale do budúcnosti sa snažíme, aby to bola aj tenisová destinácia.“ „Challenge-

rový“ turnaj v Poprade bude určite dva roky a potom uvidíme, časom by sme ho chceli presťahovať do Tatier,“ konkretizoval najbližšie plány Stankovič, ale vyslovil aj dôvody, prečo Tatry majú perspektívu stať sa tenisovou destináciou: „Tenis potrebuje dobré zázemie a ľudí, ktorí chcú okolo neho aj pracovať.“ (ija)

Víkendová skúška na Štrbskom Plese

Už tento víkend sa v športovom areáli FIS na Štrbskom Plese uskutoční 42. ročník Tatranského pohára, medzinárodných lyžiarskych pretekov v klasických lyžiarskych disciplínach, súčasťou ktorých budú štyri preteky Kontinentálneho pohára v behu na lyžiach a dva preteky FIS Cup-u v skoku na lyžiach.

Samotný športový program je sústredený do víkendových dní, v sobotu začínajú bežci súťažami v šprintoch klasickou technikou, a to o 9.30 kvalifikáciou a finále je na programe o 11.00, skokani na mostíku HS 100 začínajú o 9.30 kvalifikáciou a samotná súťaž začína o 12.00. V nedeľu majú bežci na programe súťaže klasickou technikou so začiatkom o 9.30, skokani začínajú svoje skúšobné kolo tiež o 9.30 a samotné preteky začínajú už o 11.00. Držiteľom rekordu na tatranskom mostíku HS 100 je Nóř Kenneth Gangnes výkonom rovných 100 m z roku 2009, kedy sa na Štrbskom Plese uskutočnili úspešné Majstrovstvá sveta juniorov FIS v skoku na lyžiach a v severskej kombinácii.

Aj keď samotná uzávierka prihlášok na preteky je až dnes, už teraz možno povedať, že výrazne vyšší počet krajín sa prihlásil práve na skokanskú súťaž, kde je zatiaľ prihlásených viac ako 70 pretekárov z 11 krajín, a to Veľkej

Británie, USA, Rumunska, Poľska, Talianska, Ruska, Nemecka, Slovenska, Slovinska, Českej republiky a Ukrajiny. Bežci majú zatiaľ prihlášky z Poľska, Českej republiky a samozrejme od slovenských klubov, svoju účasť však stále zvažujú aj pretekári z Estónska a Litvy.

Výnimočnou udalosťou bude prítomnosť anglického pretekára, pretože skokan na lyžiach z tejto krajiny ešte nikdy na slovenských mostíkoch neskákal. Ozdobou súťaže by však mohli byť výkony mladých poľských skokanov, ktorí aj pribežne vedú celý seriál pretekov FIS Cup-u v sezóne 2014/2015 v poradí, 1. Andrzej Stekala s 543 bodmi pred druhým Krzysztofom Lejom so 496 bodmi a tretím Lukaszom Podzorskim so 424 bodmi.

Tak na mostíku HS 100, ako aj na bežeckých tratích však uvidíme aj viacero našich domácich slovenských pretekárov, na mostíku napr. Mojmíra Nosála a v bežeckej stope Barboru Klementovú či Andreja Segeča, ktorí zasiahnu do športových súťaží pod tatranskými štípmi aj počas budúcoročnej Zimnej Univerziády 2015 a tieto preteky i pre nich budú skúškou tatranských tratí a mostíka.

Peter Chudý,
podpredseda Organizačného výboru Tatranského pohára

Bežci sa presunuli na golfové ihrisko

V uplynulú sobotu sa uskutočnilo druhé kolo Zimnej bežeckej série. Tak, ako to organizátori prisľúbili, bežci sa presunuli z Tatranskej Lomnice do areálu Golf Resort Black Stork vo Veľkej Lomnici. Na štart sa postavilo 88 bežcov a 22 nordic walkerov. Zatiaľ čo tí prví mali zabehnúť dve 3,5 kilometra dlhé kolá, súťažiaci s „paličkami“ mali odkráčať polovičnú trať. Aj keď terén bol pomerne mäkký a premočený, štartujúcich potešilo aspoň príjemné, skôr jesenné ako zimné, slniečko.

Medzi bežcami si najlepšie s traťou poradil Tomáš Kamas (26:50,36) zo Spišskej Novej Vsi pred víťazom minulého kola Štefanom Sumerlingom (27:28,40) a tretím Matejom Hrnčiarom (27:38,27).

„V druhom kole bol terén veľmi náročný, poniektorí aj spadli, ja som mal tiež namále, ale som rád, že sa mi behalo od začiatku do konca dobre a viadol som po celý čas. Vlani som absolvoval dve kolá celej série, v tomto ročníku by som chcel odbehnúť všetky štyri preteky,“ zhodnotil víťaz v cieli.

Medzi ženami sa na prvých miestach odohral dramatickejší súboj, z ktorého napokon z priebežnej tretej pozície ako víťazka vzišla Zuzana Holečová z Krompáča (32:56,78) pred druhou Zuzanou Šucovou (33:12,14) a treťou Michaelou Kuchárikovou

(35:00,36).

„Toto sú moje prvé preteky v rámci Zimnej bežeckej série, bežalo sa mi dobre a plánujem sa zúčastniť aj nasledujúcich dvoch pretekov,“ prezradila Zuzana Holečková, ktorá sa predovšetkým venuje triatlonu. V nordic walkingu bol medzi mužmi najrýchlejší Slavomír Kopáč z Liptovskej Tepličky (26:17,96) a medzi ženami Radana Gašperová z Gerlachova (26:29,82).

Tretie kolo sa uskutoční 17. januára v Tatranskej Lesnej.

(ija)

Poznáme víťazov Tatranského lezuňa 2014

Posledné kolo Tatranského lezuňa je vždy viac očakávané ako tie ostatné počas roka. Je to najmä preto, že sa vyhodnocuje účinkovanie pretekárov z celého roka a najúspešnejší, ktorí sa zúčastnili minimálne troch zo štyroch uskutočnených pretekov, sú ocenení pohármi. O víťazoch sa rozhodlo v prvý decembrový piatok na umelej lezeckej stene Rock caffè v Tatranskej Lomnici. Na štart sa postavilo dvadsaťpäť pretekárov vo všetkých kategóriách. „Opäť nám prichádza výmena generácií. Deti sa nám posúvajú do vyšších kategórií a prichádzajú nové. Lezecká stena je vhodným doplnkovým športom, pretože pomáha rozvíjať základnú pohybovú kultúru tela a deká prírodné posilňujú s vlastnou váhou tela. Momentálne máme najväčšiu konkurenciu u detí medzi 7-12-tym rokom,“ zhodnotil Martin Matúšek, predseda Občianskeho združenia Extreme sport team Vysoké Tatry. Prvé preteky ďalšieho, už v poradí siedmeho ročníka sa uskutočnia v marci.

Výsledky IV. kola: Super baby dievčatá: 1. Soňa

Janigová, 2. Tamara Dorková. **Super baby chlapci:** 1. Dominik Polorecký. **Baby dievčatá:** 1. Katka Ambrózová, 2. Simona Janigová, 3. Hanka Chudíková. **Baby chlapci:** 1. Matúš Matúšek, 2. Martin Matúšek, 3. Andrej Barnáš. **Adolescent dievčatá:** 1. Viktória Navrátilová, 2. Anna Brabcová, 3. Paulína Chudíková. **Adolescent chlapci:** 1. Martin Michalka, 2. Krištof Petřík, 3. Jerguš Michelčík. **Juniorci:** 1. Alexandra Michelčíková. **Juniori:** 1. Ľubo Nosál, 2. Milan Plzák.

Celkové výsledky: Super baby dievčatá: 1. Soňa Janigová, 2. Tamara Neupauerová, 3. Tamara Dorková. **Super baby chlapci:** 1. Dominik Polorecký. **Baby dievčatá:** 1. Katka Ambrózová, 2. Simona Janigová, 3. Hanka Chudíková. **Baby chlapci:** 1. Matúš Matúšek, 2. Martin Matúšek, 3. Andreas Brabec. **Adolescent dievčatá:** 1. Viktória Navrátilová, 2. Anna Brabcová, 3. Paulína Chudíková. **Adolescent chlapci:** 1. Martin Michalka, 2. Krištof Petřík, 3. Jerguš Michelčík. **Juniorci:** 1. Alexandra Michelčíková. **Juniori:** 1. Milan Plzák, 2. Ľubo Nosál. (ija)

Adam trénoval na domácich svahoch

Slovenský reprezentant v alpskom lyžovaní Adam Žampa si ako prvý odskúšal sneh na svahu Interski na Štrbskom Plese, kde trénoval v prvý decembrový týždeň. Využil tak možnosti domácich zjazdoviek na prípravu na ďalšie preteky svetového i európskeho pohára. „Doma sa vždy trénuje najlepšie, je to taká pohoda, navyše, ak ešte nikto nie je na kopci, tak je to VIP tréning a človek sa môže sústrediť na to, čo potrebuje. Snažím sa jazdiť plynulo od štartu do cieľa v nasadení ako pri pretekoch a okrem toho skúšame rôzne kombinácie v bránach aj chytáky,“ vysvetľuje mladý lyžiar. Pri otázke, či mu na tréning postačuje dĺžka svahu, hovorí: „Tridsaťsekundový slalom stačí na tréning, mám tu postavených nejakých 52 brán. Ide-

álne by bolo, keby to bolo raz tak dlhé, ale určite je to lepšie ako nič.“

Nedostatok snehu spôsobil vrásky na tvárach v nejednom európskom stredisku, a tak plánované preteky v Rakúsku i Francúzsku sa nekonali.

Lyžiarska špička sa napokon presunula do švédskeho strediska Aare, kde v piatkovom obrovskom slalome skončil 37. A v nedeľňajšom slalome ho od postupu do druhého kola delili 0,02 sekundy a obsadil nepopulárnu 31. priečku.

Adama čaká ešte súťažný kolotoč a plánuje sa vrátiť domov na Štedrý deň, aby celá rodina spolu strávila Vianoce. Trénovať by mal medzi sviatkami opäť doma, podľa aktuálnych podmienok to bude v Jasnej alebo opäť na Štrbskom

Plese. „Som rád, že cez Vianoce môžeme byť všetci spolu, pre mňa je to najkrajší darček, ale neviem si ich predstaviť bez tradičnej kapustnice,“ vraví slovenský reprezentant.

Prvé preteky v novom roku plánuje odjsť 7. januára v Záhrebe, kde odštartuje bohatý slalomový januárový program a prvé dva februárové týždne mu už budeme držať palce na svetovom šampionáte za veľkou mláku v coloradskom stredisku Vail-Beaver Creek. (ija)

Adam Žampa počas tréningu na Štrbskom Plese. Foto: ija

Výpožičné hodiny knižníc vo Vysokých Tatrách počas Vianoc

Starý Smokovec

22.12. pondelok:	9.00 - 12.00 12.30 - 15.30
23.12. utorok:	9.00 - 12.00
24.12. streda:	zatvorené
25.12. štvrtok:	zatvorené
26.12. piatok:	zatvorené
29.12. pondelok:	9.00 - 12.00 12.30 - 16.00
30.12. utorok:	9.00 - 12.00 12.30 - 15.30
01.01. štvrtok:	zatvorené

Tatranská Lomnica

22.12. pondelok:	10.00 - 17.00
25.12. štvrtok:	zatvorené
29.12. pondelok:	10.00 - 17.00
01.01. štvrtok:	zatvorené

Dolný Smokovec

23.12. utorok:	zatvorené
30.12. utorok:	zatvorené
06.01. utorok:	zatvorené

Vážení spoluobčania,

rozbory požiarovosti neustále poukazujú na to, že väčšina požiarov vznikne následkom porušenia alebo zanedbania základných požiaro-bezpečnostných noriem a predpisov. Zimné vykurovacie obdobie prináša so sebou zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiarov v dôsledku rozmáhajúceho sa používania vykurovacích zariadení na pevné palivo. Špecifické podmienky vykurovacieho obdobia si vyžadujú dôkladnú prípravu tepelných spotrebičov na ich prevádzku. Najčastejšie nedostatky pri prevádzkovaní vykurovacích zariadení sú nevyhovujúci technický stav komínov a dymovodov, nesprávna inštalácia a obsluha vykurovacích telies, nedovolená manipulácia s otvoreným ohňom a horľavými kvapalinami, odkladanie žeravého popola na nebezpečných miestach a do horľavých nádob. Aj tu je dôležitá prevencia, preto dobrovoľní hasiči zaradení do kontrolných skupín na vykonávanie protipožiarnych preventívnych kontrol v meste ponúkajú niekoľko praktických rád, na ktoré by prevádzkovatelia vykurovacích zariadení nemali zabúdať:

- neprekurovať vykurovacie telesá, neskladovať a nesušiť v ich blízkosti horľavé materiály,
- nepoužívať k rozkurovaniu horľavé kvapaliny, najmä benzín, petrolej alebo denaturovaný lieh,
- inštaláciu vykurovacích telies zveriť vždy odborníkom pri plnom rešpektovaní pokynov výrobcu,
- dbať na to, aby vykurovacie telesá – sporáky, pece – boli umiestnené na nehorľavej podložke predpismi určených rozmerov a odborne zaistené do komínových priechodov,
- popol z vykurovacích telies odkladať do nehorľavých a uzatvárateľných nádob,
- nenechávať vykurovacie zariadenia bez automatickej regulácie počas prevádzky bez dozoru,
- zabezpečiť pravidelnú kontrolu a čistenie komínov a dymovodov,

- dodržiavať predpismi stanovené zásady pre skladovanie a používanie horľavých kvapalín, tuhého paliva, tlakových nádob na propán-bután a iné.

Dôsledným dodržiavaním uvedených zásad znížime riziko vzniku požiaru. Aj preto sa členovia kontrolných skupín pri vykonávaní preventívnych protipožiarnych kontrol počas vykurovacieho obdobia zamerajú hlavne na dodržiavanie preventívnych opatrení na zabezpečenie požiarnej bezpečnosti pri prevádzkovaní vykurovacích telies v obytných budovách a malých prevádzkach.

Nemalú pozornosť je potrebné venovať tiež protipožiarnej bezpečnosti aj počas nadchádzajúcich vianočných sviatkov a Silvestra. Práve toto obdobie láka mnohých k manipulácii s otvoreným ohňom. Deje sa tak pri používaní sviečok a prskaviek na vianočných stromčekoch, ktoré sú väčšinou plné ozdôb z veľmi dobre horľavých materiálov. Častou príčinou požiaru môžu byť aj lacné elektrické sviečky a iné svetelné vianočné ozdoby bez ochranných prvkov a certifikátov o požiarnej bezpečnosti. Aj neodborné používanie rôznych petárd a svetlíc, hlavne v posledný deň roka, býva častokrát príčinou nielen vážnych poranení, ale i požiarov s veľkými škodami.

Dodržiavanie zásad požiarnej bezpečnosti sa vždy vypláca. Svojim uvedomelým konaním a predvídavosťou môžeme častokrát vzniku požiarov zabrániť.

Dobrovoľní hasiči z hasičských zborov v Tatranskej Lomnici a Tatranskej kotline prajú všetkým Tatranskej a návštevníkom Vysokých Tatier príjemné prežitie Vianoc i Silvestra tak, aby teplo z krbov a žiara vianočných stromčekov a ozdôb prinášali iba radosť a nestali sa príčinou nešťastia ľudí a materiálnych škôd v dôsledku možného vzniku požiarov.

Ing. Stanislav Kováč, preventívár PO mesta Vysoké Tatry

INZERGIA

■ Predám leštený smrekový tatranský obklad perodrážku 3 €/ m², zrubový obklad, hranoly aj dlážku na podlahu. Kontakt: 0908 234 866.

■ Predám palivové ihličnaté a listnaté mäkké drevo – mix, štiepané poľená 40 cm dlhé, cena 28 eur/ priestorový meter voľne sypaný s dovozom. Kontakt: 0944 671 553.

■ Dám do prenájmu 3-izbový byt v Tatranských Matliaroch. Komplet zariadený (internet, wifi, satelitná TV, biela technika atď.), bezplatné parkovanie. Cena dohodou. Kontakt: 0907 113 853.

Tatranský dobytýždenník

Pre občanov a návštevníkov Vysokých Tatier vydáva mesto Vysoké Tatry. Vedúca redaktorka: Mgr. Ingrid Janigová (e-mail: ingrid.janigova@vysoketatry.sk). Redaktorka: Mgr. Martina Petráňová (martina.petranova@vysoketatry.sk). Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Mestský úrad, 062 01 Starý Smokovec, IČO: 00326585 tel.: 052/478 04 38, fax: 052/ 478 04 59, www.tatry.sk. Výroba novín: Tlačiareň Kežmarok GG, spol. s r. o., Priekopa 21, tel. 052/ 452 32 07, e-mail: keztlac@sinet.sk. Ev. č. MK SR: 3110/09. Nevyžiadané príspevky nevraciam. Uzávierka novín je vždy v piatok pred výjdením novín. ISSN: 1338-9882

Kalendár kultúrnych a športových podujatí vo Vysokých Tatrách

zipp

17. 12. 2014 - 8. 1. 2015

program

- 18**
ŠTVRTOK
17:00

OTVÁRAČÍ KONCERT
VSTUP VOLNÝ

Hrebienok – Tatranský ľadový dóm
Netradičné otvorenie TATRANSKEHO ĽADOVÉHO DÓMU spojené s hudobným vystúpením z muzikálu Romeo a Júlia v podaní hercov z Divadla Nová Scéna.
Organizátor: Región Vysoké Tatry www.regiontaty.sk e-mail: info@regiontaty.sk
- 18**
od
CELODENNĚ

TATRANSKÝ ĽADOVÝ DÓM
VSTUP VOLNÝ

Hrebienok
Ľadová atrakcia a hit zimnej sezóny vo Vysokých Tatrách. Ešte väčšie a krajšie ľadové kráľovstvo ako v minulom roku. Oddolný ľad z Belgicka a tentokrát aj špeciálne zastráženie, ktoré bude chrániť dóm pred rozmarmi počasia.
Organizátor: OOCR Región Vysoké Tatry www.regiontaty.sk e-mail: info@regiontaty.sk
- 25**
ŠTVRTOK
19:30-21:00

BYSTRIANKA
VSTUP VOLNÝ

Horný Smokovec - Grandhotel Bellevue, Lobby bar
Kolektívne hudobné pásmo v podaní folklornej skupiny Bystrianka.
Organizátor: Grandhotel Bellevue +421 52 4762 111 www.grandhotelbellevue.eu
- 26**
PIATOK

VIANOČNÁ JAZDA
DOSPELÝ 3,00 €, DIEŤA OD 6-15 ROKOV 1,50 €, SENIOR 1,50 €

Vysoké Tatry
Historická električka Kométa na trati TEŽ. Cesta zimnou krajinou vo výnimočnej vianočnej atmosfére. Cestovný poriadok - odchody: Poprad 10:46, Pod lesom 11:11, Starý Smokovec (do Tatranskej Lomnice) 12:24, 14:24, Tatranská Lomnica 13:24 a 15:24, Starý Smokovec (do Popradu) 16:15
Organizátor: Veterán klub železníc Poprad +421 904 629 979 www.tatranskakometa.sk
- 26**
PIATOK
19:00

SVIATOČNÉ ŠTEFANSKÉ BLUES
VSTUP VOLNÝ

Tatranská Lomnica – Hotel SLOVAN, Cafe & Bar
Sviatočné melódie pri živjej hudbe v magickej atmosfére s výhľadom na Lomnický štít.
Účinkuje: Peter Pavličko Band a speváčka Eva Halčinová
Organizátor: Hotel SLOVAN*** Tatranská Lomnica, www.hotelslovan.sk
- 26**
PIATOK
19:00

ŠTEFÁNSKA ZÁBAVA
VSTUP VOLNÝ

Dolný Smokovec – Hotel AUTIS
Poseedenie a zábava pri dobrej hudbe.
Organizátor: Hotel AUTIS, +421 52 4425331 www.autishotel.sk
- 27**
SOBOTA
19:00

BLUES NIGHTS
VSTUP VOLNÝ

Tatranská Lomnica – Hotel SLOVAN, Cafe & Bar
Večer plný lahodných tónov pri živjej hudbe s jedinečným výhľadom na Lomnický štít.
Účinkuje: JASS BAND a speváčky Wenda & Ewa.
Organizátor: Hotel SLOVAN*** Tatranská Lomnica, www.hotelslovan.sk
- 27**
SOBOTA
19:30

VIANOČNÝ KONCERT
VSTUP VOLNÝ

Horný Smokovec - Grandhotel Bellevue, kongresová sála
Neopakovateľný hudobný zážitok z vystúpenia mládežníckeho orchestru VIRTUOSO so známymi osobnosťami hudobného života.
Organizátor: Grandhotel Bellevue +421 52 4762 111 www.grandhotelbellevue.eu
- 27**
SOBOTA
20:00

HORKÝŽE SLIŽE
VSTUP VOLNÝ

Tatranská Lomnica – Humno Tatry
Špeciálny VIP koncert na otvorenie zimnej sezóny.
Rezervácie: +421 52 4422550 bar@humnotatry.sk
Organizátor: Humno Tatry +421 52 4422550 www.humnotatry.sk
- 28**
NEDEĽA

VIANOČNÁ JAZDA
DOSPELÝ 3,00 €, DIEŤA OD 6-15 ROKOV 1,50 €, SENIOR 1,50 €

Vysoké Tatry
Historická električka Kométa na trati TEŽ. Cesta zimnou krajinou vo výnimočnej vianočnej atmosfére. Cestovný poriadok - odchody: Poprad 10:46, Pod lesom 11:11, Starý Smokovec (do Tatranskej Lomnice) 12:24, 14:24, Tatranská Lomnica 13:24 a 15:24, Starý Smokovec (do Popradu) 16:15
Organizátor: Veterán klub železníc Poprad +421 904 629 979 www.tatranskakometa.sk
- 28**
NEDEĽA
18:00

JASLIČKOVÁ POBOŽNOSŤ
VSTUP VOLNÝ

Nový Smokovec – Rímskokatolícky kostol sv. Petra a Pavla
Deň z Vysokých Tatier približuje udalosť narodenia Ježiša v BelleHEME.
Organizátor: Rímskokatolícka cirkev farnosť Vysoké Tatry +421 52 4425174 www.rkctatry.sk
- 28**
NEDEĽA
19:30

ŽIŤ PRE VÁŠEŇ
VSTUP VOLNÝ

Horný Smokovec - Grandhotel Bellevue, kongresová sála
Filmový večer s Pavlom Barabášom. Najnovší film známeho režiséra o mladých horolezcoch, ktorí sa pokúsili urobiť zimnú reťazovku tatranských stien.
Organizátor: Grandhotel Bellevue +421 52 4762 111 www.grandhotelbellevue.eu
- 30**
UTOROK
18:30

SVETLO PREŽIARILO TMU
VSTUP VOLNÝ

Nový Smokovec – Rímskokatolícky kostol sv. Petra a Pavla
Vianočný koncert pre celú rodinu. Účinkuje skupina K:MUSIC a jej hostia. Kolédy v novom šate, pútavé vianočné príbehy, detský spevácky zbor.
Organizátor: Rímskokatolícka cirkev farnosť Vysoké Tatry +421 52 4425174 www.rkctatry.sk
- 30**
UTOROK
19:00

VIANOČNÝ KONCERT EXCLUSIVE
VSTUPNÉ: 10 €

Horný Smokovec - Grandhotel Bellevue, kongresová sála
III. ročník benefičného vianočného koncertu s podtitulom "Hviezdy hudobného neba."
Účinkujú: Leona MACHÁLKOVÁ, Mirka PARTLOVÁ a Katka KOŠČOVÁ.
Moderuje: Vladimír HRON
Výťažok bude venovaný detskému oddeleniu Nemocnice a.s. v Poprade a na Spišskú katolícku charitu vo Vysokých Tatrách.
Organizátori: OOCR Región Vysoké Tatry, www.regiontaty.sk, e-mail: info@regiontaty.sk a Mesto Vysoké Tatry
- 30**
UTOROK
19:00

BLUES NIGHTS
VSTUP VOLNÝ

Tatranská Lomnica – Hotel SLOVAN, Cafe & Bar
Večer plný lahodných tónov pri živjej hudbe s jedinečným výhľadom na Lomnický štít.
Organizátor: JASS BAND a speváčky Wenda & Ewa
Organizátor: Hotel SLOVAN*** Tatranská Lomnica,
- 31**
STREDA

SILVESTROVSKÁ JAZDA
DOSPELÝ 3,00 €, DIEŤA OD 6-15 ROKOV 1,50 €, SENIOR 1,50 €

Vysoké Tatry
Historická električka Kométa na trati TEŽ. Cesta zimnou krajinou vo výnimočnej vianočnej atmosfére. Cestovný poriadok - odchody: Poprad 10:46, Pod lesom 11:11, Starý Smokovec (do Tatranskej Lomnice) 12:24, 14:24, Tatranská Lomnica 13:24 a 15:24, Starý Smokovec (do Popradu) 16:15
Organizátor: Veterán klub železníc Poprad +421 904 629 979 www.tatranskakometa.sk
- 31**
STREDA
19:00

SILVESTROVSKÁ ZÁBAVA
VSTUPNÉ: 55 €

Dolný Smokovec – Hotel AUTIS
Do tance hrá DJ Rudiger a hudobná skupina Spirit.
Host programu: Peter STAŠAK. Nebude chýbať ani silvestrovské prekvapenie, tombola a ohňostroj.
Organizátor: Hotel AUTIS, +421 52 4425331 www.autishotel.sk
Rezervácia a predaj vstupeniek: +421 908 290 033 recepcia@autishotel.sk
- 31**
STREDA
20:00

SILVESTER
VSTUPNÉ: 79,- EUR S REZERVÁCIOU SEDENIA, OD 22:00 BEZ REZERVÁCIE SEDENIA 29,- EUR

Tatranská Lomnica – Humno Tatry
Privítanie Nového roku v exkluzívnej atmosfére s Marianom ČEKOVSKÝM a RDS COMPANY. Rezervácie: +421 52 4422550 bar@humnotatry.sk
Organizátor: Humno Tatry +421 52 4422550 www.humnotatry.sk
- 6.1.**
UTOROK
12:00

TROJKRÁĽOVÉ POLUDNIE PRI SNEHOVOM BETLEHEME
VSTUP VOLNÝ

Starolesnianska poľana - Rainerova chata
Účinkujú: Goralská muzika ZBUJE a folklórny súbor z Lendaku
Organizátor: Chatár Peter Petras +421 907 910 559
- šport
- 27**
SOBOTA
9:00

POHÁR PRIMÁTORA V ŠARTOCH NA ĽADE
VSTUP VOLNÝ

Starý Smokovec - Šánkarský štartovací trénažér
Tradičný pretek žiakov na ľadovom šánkarskom trénažéri s medzinárodnou účasťou.
Organizátor: Slovenský zväz šánkarov, sane@storline.sk +421 905 970 041, www.sane.sk
- 28**
NEDEĽA
9:00

POHÁR VETERÁNOV
VSTUP VOLNÝ

Starý Smokovec - Šánkarský štartovací trénažér
Pokračovanie pohára veteránov zimnou časťou na ľadovom šánkarskom trénažéri s medzinárodnou účasťou
Organizátor: SK Matejovce +421 908 322 071 http://saneprofit-pohar-veteranov.webnode.sk/
- ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!**
E-mail: kulturasport@vysoketatry.sk, tel.: 052/4780455-6, www.vysoketatry.sk
- viac na **www.vysoketatry.sk**